

COMBAS A2

PORTFOLIO DE ACTIVIDADES

CEIP " Pedro Antonio Cerviño"- Campo Lameiro- Pontevedra

Coordinadora: Rosa Ana Pazos González

PORTFOLIO DE ACTIVIDADES

INDICE:

1. Introducción e datos do contexto do centro. Coordinador do PROXECTO
COMBAS A2
2. Secuenciación das actividades realizadas na modalidade COMBAS A2.
  - 2:1 Actividade 1ª
  - 2:2 Actividade 2ª
  - 2:3 Actividade 3ª
  - 2:4 Actividade 4ª EXEMPLO DE UDI
  - 2:5 Actividade 5ª EXEMPLO DE UDI
3. Conclusións, logros e posibilidades.
  - 3:1 Sobre o traballo curricular, alcances e posibilidades.
  - 3:2 Sobre os niveis organizativos do centro, estratexias desenvolvidas e melloras.
4. Anexo de bibliografía e webgrafía.

1.Introducción e datos do contexto do centro. Coordinador do PROXECTO

COMBAS A2.

1.- Introducción e datos básicos do centro e do coordinador do

PROXECTO COMBAS A2.

O concello de Campo Lameiro, situado na zona centro da provincia de Pontevedra, á marxe dereita do río Lérez, ten unha extensión de sesenta e catro kilómetros cadrados. Limita ó norte cos concellos de Cuntis e A Estrada; ó leste co de Cerdedo, ó sur co río Lérez que lle serve de fronteira con Cotobade e ó oeste cos concellos de Pontevedra,Barro e Moraña. Ademais das estradas comarcais que o cruzan, Codeseda-Pontevedra e Caldas de Reis-Vichocuntín, existe unha rede de pistas e estradas locais que comunican as cabeceiras parroquiais entre si e os diferentes lugares.

Está dividido en seis parroquias: San Miguel de Campo Lameiro, San Cristobo de Couso, Santa Mariña de Fragas, Santa María de Moimenta, San Isidro de Montes e Santiago de Morillas. Hai que suliñar que asisten ó colexio aproximadamente 100 alumnos/as que pertencen ós lugares de Fentáns (concello de Cotobade) e de Cerdeiras (concello de Moraña), pola proximidade ó mesmo.

O colexio está conformado por 8 unidades, 2 delas de EI (unidades mixtas, de 3, 4 e 5 anos) e 6 unidades de EP. A ratio aproximada por cada aula é de 13-14 alumnos/as.

O persoal docente e polo tanto o Claustro do centro educativo está formado por 13 mestres/as, entre titores de EI e de EP, contando con especialista en Lingua Extranxeira (Inglés, Música, Relixión Católica, Educación Física e de Pedagogía Terapéutica). A maiores contamos con un

departamento de orientación compartido con outro centro da zona, polo que de xeito semanal acode unha Orientadora e unha Especialista de Audición e Linguaxe que completan o cadro de profesionais na nosa escola.

O centro conta cos órganos de coordinación docente establecidos segundo a lexislación vixente, sendo éstos: A Comisión de Coordinación Pedagóxica, os Equipos de Ciclo, O Equipo de Dinamización da Lingua Galega e o Equipo de Actividades Complementarias e Extraescolares. Éstes son os encargados de diversas funcións, como reflicte o regulamento orgánico de centros, e a maiores, destacamos outros equipos de dinamización moi presentes na nosa escola como son: Equipo de Tics, Equipo de dinamización da Biblioteca Escolar, e o Equipo de Convivencia.

Todos estes equipos, e órganos, son os encargados de desenvolver a coordinación horizontal do centro, e de xeito vertical contamos co Equipo Directivo, Claustro e Consello Escolar. Con respecto ó grupo de traballo COMBAS A2 destácase a participación da case totalidade do Claustro.

Asume, ó igual que no curso pasado, a función de COORDINACIÓN DE COMBAS A2, a especialista en Pedagogía Terapéutica (Rosa Ana Pazos González), acudindo ás reunións propostas polo CFR de Pontevedra, expoñendo as dinámicas propostas, adaptando materiais e informando ós componentes do equipo das actividades de COMBAS.

En cada actividade, tras a formación, faise unha xuntanza onde se explican contidos, se desenvolve a actividade, e posteriormente nunha segunda reunión se poñen en común os resultados e conclusións coa información reelaborada.

O produto final xunto coas actas de cada reunión son enviados ó coordinador do CFR a través de PLATEGA.

En este 2º ano de formación en COMBAS A2, entramos tamén nun PFPP, integrando ambas liñas de traballo, por unha banda o desenvolvemento das CCBB e por outro, “ Os proxectos de investigación”.

Finalmente, tras as sesións de traballo de ambos itinerarios decídese concretar a elaboración das UDIS de COMBAS A2 en base ó traballo desenvolto nos proxectos de investigación, dando así un sentido e finalidade concreto ó contexto onde nos estamos a formar como equipo.

Con respecto ó grupo de traballo COMBAS A2 destácase a participación da totalidade do Claustro, sendo a única excepción o profesorado non definitivo no centro educativo (1 mestre neste caso).

O produto final xunto coas actas de cada reunión son enviados ó coordinador do CFR a través de PLATEGA e tamén integrados no PFPP, do centro (actas en FPROFE e enlaces e ligazóns a materiais de UDIS elaborados no centro educativo e que se atopan na páxina web do colexio)

2.Secuenciación das actividades realizadas na modalidade COMBASA2.

Neste apartado recóllense exemplos das actividades levadas a cabo durante o desenvolvemento do grupo de traballo COMBAS A2 no CEIP “ Pedro Antonio Cerviño” de Campo Lameiro.

As actividades foron desenvoltas en sesións a tal fin, tendo, como reflicten as actas, dúas partes:

- a) Sesión de explicación e desenvolvemento da dinámica a traballar, obxectivos, contidos, e metodoloxía a empregar en cada unha das mesmas.
- b) Posta en común en un foro de debate respecto ós produtos finais xordidos nas distintas actividades propostas por COMBAS A2.

Sinalar que esta dinámica foi altamente productiva dado que conseguimos como equipo de traballo poñer en común ideas, inquedanzas, metodoloxías empregadas na aula, e sobre todo fixemos fincapé na avaliación do alumnado. Do mesmo xeito, puidemos abordar conxuntamente e de xeito práctico documentos de centro como puideran ser: o Proxecto Educativo, as concrecións curriculares etc.

Nas sesión de debate, posteriores ó desenvolvemento da tarefa proposta por COMBAS fixémonos mais conscientes de hacia donde debía ter vía o noso traballo, ver unha globalidade e relación entre CCBB e metodoloxía e por suposto poñer en auxe a avaliación do alumnado en base a diversos criterios, como puideran ser: instrumentos, mínimos esixibles, habilidades e destrezas, etc.

Favoreceu notablemente a vinculación entre o PFPP e COMBAS A2, integrando os contidos de ambas liñas de formación, e misturando aspectos metodolóxicos (proxectos de traballo) cos aspectos máis teóricos (concreción curricular COMBAS).

2:1 ACTIVIDADE 1.

RECÓLLESE NESTA TÁBOA UNHA SÍNTESE DO RESULTADO DA ENQUISA PROPOSTA NO
CEIP “ PEDRO ANTONIO CERVIÑO”- CAMPOLAMEIRO.

Cuestiones	Valoración				Describir brevemente el cambio
	1	2	3	4	
1. As competencias básicas produciron cambios na miña forma de programar.		X			Están empezando a ser incluídas nas programacións didácticas e na práctica de aula e na avaliación.x
2. As competencias básicas produciron algún cambio organizativo a nivel de centro.		x			Nos órganos de coordinación docente como son a Comisión de Coordinación Pedagóxica e nos Equipos de Ciclo, plantéxase a necesidade de marcar mínimos esixibles, e valorar os instrumentos para a avaliación.
3. As competencias básicas produciron algún cambio na metodoloxía e actividades que propoño ó alumnado.			x		Vanse incorporando pequenas modificacións metodolóxicas e novas opción (tarefas que impliquen cognoscitivamente ó alumnado, discriminación entre tipo de actividade a realizar, aulas que se organizan por equipos e dinámicas cooperativas, proxectos...)
4.As competencias básicas produciron algún cambio na miña maneira de organizar a aula.		x			A aulas están comezando a configurarse de xeito cooperativo, con máis recunchos específicos de traballo: asambleas, zonas de proxecto...
5. As competencias básicas produciron algún cambio na miña maneira de obter información sobre as aprendizaxes.		x			Comézase a buscar máis información metodolóxica.

6. As competencias básicas produciron algún cambio na miña forma de abordar os criterios de avaliación		x			Como mínimo comezan a valorarse as destrezas que se pretenden avaliar e contemplar mínimos con maior rigurosidade.
--	--	---	--	--	--

Recurso 1.2. Novos principios reguladores do noso pec

INTRODÚCENSE AS CONCLUSIÓNS DOS EQUIPOS DE TRABALLO, EN BASE Á ANÁLISE DAS UNIDADES DIDÁCTICAS PROPOSTAS.

POSTERIORMENTE REALÍZASE UNHA COMPARATIVA POR EQUIPOS DE AMBAS UNIDADES DIDÁCTICAS.

EQUIPO 1:

Exemplo de unidade didáctica extraída de un libro convencional de texto.

MODIFICACIÓNS QUE CONVIRÍA REALIZAR NA UDI	
Principios	Unidade Didáctica Integrada (UDI)
Principio de integración	Non existe unha clara concreción curricular que deberá estar expresada e correctamente vinculados os elementos curriculares. Non se especifican exercicios-actividades e tarefas de xeito clarificado.
Principio de contextualización e participación	Non existe unha finalidade explícita á hora de poñer a unidade didáctica en práctica. E dicir, non ten un fin. Debería existir a participación máis activa do alumnado, resolvendo situacións, elaborando materiais, etc.
Principio de pluralismo metodolóxico e reflexividade	É un modelo de traballo totalmente dirixido e instructivo, que induce a pouco descubrimento por parte do alumnado.
Principio de transparencia na avaliación das aprendizaxes	Cumple cos procedementos e instrumentos de avaliación: sistema de calificación, programa de recuperación, e atención á diversidade. Non emprega rúbricas de avaliación.

EQUIPO 2:

Exemplo de unidade didáctica integrada elaborada de xeito concreto para unha programación de un grupo aula.

MODIFICACIÓNS QUE CONVIRÍA REALIZAR NA UDI	
Principios	Unidade Didáctica Integrada (UDI)
Principio de integración	É unha unidade didáctica integrada elaborada para diversas áreas. Conta con unha clara xustificación con respecto á súa elaboración. Relaciónanse correctamente todos os elementos curriculares: obxectivos, contidos, CCBB, criterios de avaliación, descritores e indicadores de cada CCBB.
Principio de contextualización e participación	Desenvolve todas as áreas a partir da experimentación. Plantexa o desenvolvemento de unha actividade real e significativa. Está claramente contextualizada, delimitando un tempo de inicio e para cada exercicio, actividade e tarefa establece un contexto e agrupamentos.
Principio de pluralismo metodolóxico e reflexividade	Na aplicación dos exercicios conta con distintos enfoques metodolóxicos.
Principio de transparencia na avaliación das aprendizaxes	Expón unha escala de indicadores mais concreto, a partir dos criterios de avaliación co cal delimita claramente o que debe acadar o alumno, así como onde se ubica cada nota. Valora aspectos cooperativos e o traballo a nivel oral. Existe un apartado de autoavaliación por parte do alumnado. Conta con unha avaliación da propia UDI (densa pero precisa).

2:2. ACTIVIDADE Nº2

PRODUCTO ACTIVIDADE 2 COMBAS A2:

Nesta actividade proposta por COMBAS A2, os equipos de traballo partiron da análise das tarefas desenvoltas na actividade 4 de COMBAS A1 no curso pasado. De este xeito, rubricamos o noso propio traballo para logo desenvolver unha proposta de esquema de UDI que nos sirva para seguir traballando e que, se acompaña ó final deste documento.

DESEÑO DE UNHA TAREFA COMPLEXA.

EQUIPO 1:

TAREFA COMPLEXA:

ELABORACIÓN DE UN MURAL ANALIZANDO A EVOLUCIÓN DA VIVENDA Ó LONGO DA HISTORIA.

OBXECTIVOS DA AREA DE COÑECEMENTO DO MEDIO.

- RECOÑECER DISTINTOS TIPOS DE VIVENDAS.
- EMPREGAR DIVERSOS RECURSOS E FONTES DE ACCESO Á INFORMACIÓN.

CONTIDOS

- Utilización de documentos escritos, dixitais e audiovisuais para obter información.
- Análise da evolución da vivenda ó longo da historia

METODOLOXÍA

- Cognitivo-constructivo
- Modelo social

ACTIVIDADE 1: ELABORAR UNHA RODA DO TEMPO

Exercicio 1.1: Debuxar unha liña do tempo e dividila en 4 periodos históricos.

Exercicio 1.2: Asignar imaxes de vivendas ós distintos periodos históricos.

Exercicio 1.3: Recopilar obxectos que se incorporan á liña do tempo que garden relación coa vivenda.

Modos de pensamento

- Pensamento lóxico
- Pensamento analóxico.
- Pensamento sistémico

CCBB

- C. MATEMÁTICA
- C. COÑEC. INT.
- TRAT.INFORM. COMP. DIXITAL
- AUTON. INIC. PERSOAL

ACTIVIDADE 2: Realización do mural da vivenda ó longo do tempo

Exercicio 2.1: Traballo en equipos de diversos periodos históricos.

Exercicio 2.2: Seleccionar información sobre a vivenda a partir de diferentes momentos históricos.

Exercicio 2.3: Reelaborar un mural coa información obtida.

Exercicio 2.4: Imaxinar e deseñar a vivenda do futuro

MODOS DE
PENSAMENTO

- Pensamento analítico.
- Pensamento práctico
- Pensamento creativo.

CCBB

- C. C. Ling.
- C. Soc. e cidadá.
- C. Cult. e artística.
- Trat. inform. e comp. dixital

CRITERIOS DE AVALIACIÓN (TIPO)

Ubica e ordena imaxes na liña do tempo.

Relaciona diversos aspectos da vida cotiá coa evolución histórica

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

Observación sistemática na aula do traballo individual

Autoavaliación do alumnado a través de diversas técnicas. Análise do produto final por parte dos alumnos

EQUIPO 1:

Título da UNIDADE DIDÁCTICA/TAREFA COMPLEXA: “ ELABORACIÓN DE UN MURAL ANALIZANDO A EVOLUCIÓN DA VIVENDA Ó LONGO DA HISTORIA.

Indicador de evaluación	Niveles de logro *				Observaciones del evaluador
	A	B	C	D	
<p>ITEM A:</p> <p>Identificación / Contextualización</p> <p>A.1)En el documento de programación aparece el título de la unidad didáctica, la etapa, el ciclo y el nivel a los que va dirigida; el/las área/s implicada/s</p> <p>A.2)Aparece una clara descripción del contexto en que ha surgido y se va llevar a cabo, es decir, existe una justificación y contextualización exhaustivas.</p> <p>A.3) Aparece una temporalización clara, es decir, el momento en el que se realiza.</p>				X X X	
<p>ITEM B)</p> <p>Estructura de la Tarea(s) de la UDI.</p> <p>B.1)La formulación de la TAREA/TAREAS propuestas en la UDI determina con total claridad el <u>producto final</u>.</p> <p>B.2)Ese producto final, resuelve claramente la situación que plantea la UDI en su justificación.</p> <p>B.3)El producto que desarrolla está claramente diferenciado de contenidos y de otros elementos curriculares y permite la participación del alumnado que lo realiza en una práctica social relevante y en la que estén implicados.</p>		X X	X		
<p>ITEM C)</p> <p>Estructura de la Tarea(s) . Secuencia de actividades de la UDI</p> <p>c.1)Todas las actividades producen una respuesta diferenciada según las capacidades/necesidades de cada alumno y permiten variedad de respuestas correctas.</p> <p>c.2)La secuencia de actividades es:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Completa, porque conduce ordenada y exhaustivamente a la elaboración del producto final. • Diversa, porque queda patente el empleo y desarrollo de diferentes tipos de pensamiento y de diferentes tipos de contenidos. • Inclusiva, porque permite la práctica de alumnado con diferentes niveles curriculares y porque está vinculada a ejercicios de diferente nivel de consecución que permiten diferentes grados de participación en la práctica social. 	X	X	X		
<p>ITEM D)</p> <p>Estructura de la Tarea(s) . Selección de ejercicios.</p> <p>D.1)Todos los ejercicios suponen una respuesta prefijada que se da repetidamente cuando el alumnado los realiza correctamente.</p>		X			

Indicador de evaluación	Niveles de logro *				Observaciones del evaluador
	A	B	C	D	
D.2) Los ejercicios permiten la práctica suficiente de los conocimientos requeridos para realizar cada actividad con corrección.		X			
D.3) Hay ejercicios que refuerzan contenidos previos, básicos y de ampliación.		X			
<p>ITEM E)</p> <p>Concreción curricular de la UDI</p> <p>E.1) El documento detalla el conjunto de objetivos didácticos de la UDI, obtenidos del desglose de criterios de evaluación de las diferentes áreas o materias implicadas</p> <p>E.2) Al no existir concreción curricular (Documento-puente) de su Centro o de su Comunidad Autónoma, relaciona de la manera prescrita los diferentes elementos del Currículo: criterios de evaluación, objetivos, contenidos y competencias básicas (PRESENTA COHERENTEMENTE O MAPA DE RELACIONES CURRICULARES)</p>				X	
<p>ITEM F)</p> <p>Transposición didáctica. Especificación de tipos de pensamiento y modelos de enseñanza (METODOLOGÍA DA UNIDADE DIDÁCTICA)</p> <p>F.1) Se han especificado correctamente todos los Tipos de pensamiento implicados en la secuencia de actividades.</p> <p>F.2) Los modelos de enseñanza y las estrategias metodológicas seleccionadas para cada actividad contribuyen efectivamente al desarrollo de los tipos de pensamiento identificados.</p>	X				
<p>ITEM H)</p> <p>Transposición didáctica. Recursos, escenarios y temporalización.</p> <p>H.1) Se han detallado todos los recursos didácticos necesarios para el desarrollo de cada actividad.</p> <p>H.2) En cada actividad se especifican los escenarios y lugares donde se desenvuelve cada acción.</p> <p>H.3) Se concretan los diferentes agrupamientos del alumnado.</p> <p>H.4) Se indica el periodo para el que la UDI se ha programado dentro de la programación anual.</p> <p>H.5) Se han determinado con precisión el número de sesiones para el desarrollo de la secuencia de actividades.</p> <p>H.6) La temporalización incluye el tiempo dedicado a las actividades de evaluación.</p>			X	X	
<p>ITEM I)</p> <p>Valoración de los aprendizajes.</p> <p>I.1) Se han concretado los instrumentos de evaluación para cada uno de los indicadores implicados en la tarea.</p> <p>I.2) Se han realizado las rúbricas de los indicadores de evaluación. Los rangos descritos están debidamente detallados y se ajustan a los diferentes niveles de adquisición.</p> <p>I.4) Se han programado las actividades de evaluación y éstas han sido</p>				X	

Indicador de evaluación	Niveles de logro *				Observaciones del evaluador
	A	B	C	D	
<p>debidamente temporalizadas en el contexto de la tarea.</p> <p>I.5) Se ha planteado el diseño de evaluación de la tarea para que resulte una calificación del área y de cada una de las competencias trabajadas.</p> <p>I.6) O alumnado é coñecedor dos aspectos que van ser avaliados</p>			X	X	
<p>ITEM J)</p> <p>j.1) Colaboración con las familias.</p> <p>j.2) El diseño de la tarea específica las actividades de participación de las familias en su desarrollo.</p> <p>j.3) Explicita un cronograma junto con los mecanismos e instrumentos de información y colaboración.</p>			x	X	
<p>ITEM K)</p> <p>Documento de programación.</p> <p>K.1) El documento de programación facilita por su orden y claridad la comprensión visual de la información que contiene</p> <p>k.2) Incluye todos los elementos de la estructura de la UDI.</p> <p>K.3) Incluye de manera detallada y exhaustiva toda la información necesaria para que el profesorado que la ha diseñado organice el desarrollo de la UDI adecuadamente.</p> <p>K.4) Facilita que profesorado diferente del que la ha programado pueda replicarla sin solicitar información adicional.</p> <p>k.5) Existe un mapa conceptual que relacione claramente ejercicios/actividades y tareas. Están correctamente engarzadas y vinculadas.</p>				X	

(*) Niveles de logro: Excelente (A) - Muy completa (B) - Suficiente (C) - Incompleta (D).

EQUIPO 2:

TAREFA COMPLEXA:

REALIZACIÓN DE UN MURAL SOBRE O CICLO DA AUGA.

OBXECTIVOS DA ÁREA DE COÑECEMENTO DO MEDIO

- Coñecer os distintos estados en que pode atoparse a auga.
- Manexar diversas fontes de información.
- Valorar o consumo responsable da auga.

CONTIDOS

- Identificación de cambios observables que se perciben na natureza ao longo do ano.
- Elaboración de esquemas, para a representación da información observada.
- Participación nas dinámicas propostas.

METODOLOXÍA

- Constructivista
- Método científico.
- Experimentación.
- Modelo social.
- Aprendizaxe cooperativa.

ACTIVIDADE 1: Deseño dunha estación meteorolóxica.

Exercicio 1.1: Recollida de datos observables.

Exercicio 1.2: Análise dos datos recollidos.

Exercicio 1.3: Plasmar resultados

MODOS DE PENSAMENTO

- Reflexivo
- Crítico
- Lóxico
- Analóxico
- Analítico
- Creativo

CCBB

- C. C. Linguística
- C. Matemática
- C. Interacción Mundo Físico
- Trat. inform. comp. dixital

ACTIVIDADE 2: CONFECCIONAR O MURAL DO CICLO DA AUGA

Exercicio 2.1: Experimentación cos distintos estados da auga.

Exercicio 2.2: Representación gráfica do movemento contínuo da auga na terra.

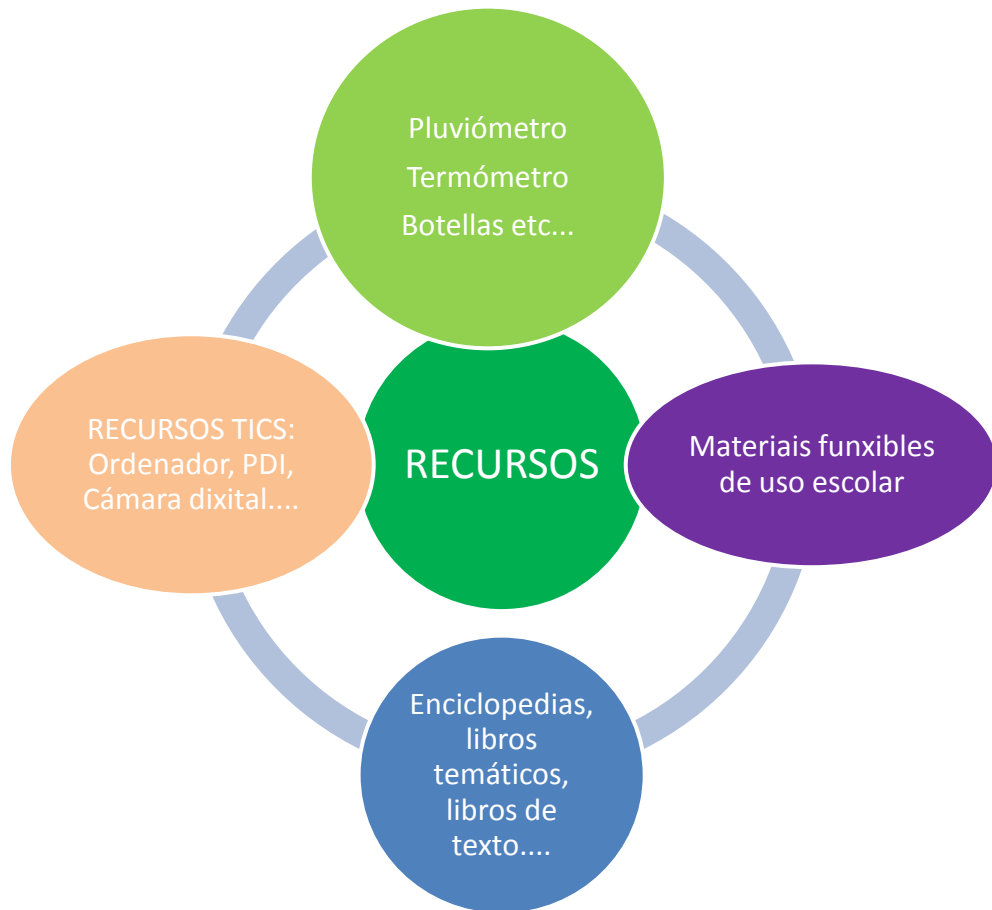
Exercicio 2.3: Exposición final do mural elaborado sobre o ciclo da auga.

MODELOS DE PENSAMENTO

- Analóxico
- Reflexivo
- Crítico
- Lóxico
- Analítico
- Creativo

CCBB

- C. C. Lingüística
- C. Social e Cidadá
- C. Aprender a aprender
- C. Autonomía e Iniciativa Persoal

Criterios de avaliación:

- Recoñecer e explicar as distintas situacións meteorolóxicas.
- Manipular e identificar algunhas máquinas e aparellos sinxelos.
- Resolver preguntas relacionadas cos feitos naturais explicados.

Instrumentos:

- Observación directa.
- Análise de traballos realizados.
- Rexistro de resultados.

EQUIPO 2.

Título da UNIDADE DIDÁCTICA/TAREFA COMPLEXA:” Realización de un mural sobre o ciclo da auga”

Indicador de evaluación	Niveles de logro *				Observaciones del evaluador
	A	B	C	D	
<p>ITEM A:</p> <p>Identificación / Contextualización</p> <p>A.1)En el documento de programación aparece el título de la unidad didáctica, la etapa, el ciclo y el nivel a los que va dirigida; el/las área/s implicada/s</p> <p>A.2)Aparece una clara descripción del contexto en que ha surgido y se va llevar a cabo, es decir, existe una justificación y contextualización exhaustivas.</p> <p>A.3) Aparece una temporalización clara, es decir, el momento en el que se realiza.</p>				X X X	
<p>ITEM B)</p> <p>Estructura de la Tarea(s) de la UDI.</p> <p>B.1)La formulación de la TAREA/TAREAS propuestas en la UDI determina con total claridad el <u>producto final</u>.</p> <p>B.2)Ese producto final, resuelve claramente la situación que plantea la UDI en su justificación.</p> <p>B.3)El producto que desarrolla está claramente diferenciado de contenidos y de otros elementos curriculares y permite la participación del alumnado que lo realiza en una práctica social relevante y en la que estén implicados.</p>				X X X	
<p>ITEM C)</p> <p>Estructura de la Tarea(s) . Secuencia de actividades de la UDI</p> <p>c.1)Todas las actividades producen una respuesta diferenciada según las capacidades/necesidades de cada alumno y permiten variedad de respuestas correctas.</p> <p>c.2)La secuencia de actividades es:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Completa, porque conduce ordenada y exhaustivamente a la elaboración del producto final. • Diversa, porque queda patente el empleo y desarrollo de diferentes tipos de pensamiento y de diferentes tipos de contenidos. • Inclusiva, porque permite la práctica de alumnado con diferentes niveles curriculares y porque está vinculada a ejercicios de diferente nivel de consecución que permiten diferentes grados de participación en la práctica social. 		X X X			

Indicador de evaluación	Niveles de logro *				Observaciones del evaluador
	A	B	C	D	
<p>ITEM D)</p> <p>Estructura de la Tarea(s) . Selección de ejercicios.</p> <p>D.1) Todos los ejercicios suponen una respuesta prefijada que se da repetidamente cuando el alumnado los realiza correctamente.</p> <p>D.2) Los ejercicios permiten la práctica suficiente de los conocimientos requeridos para realizar cada actividad con corrección.</p> <p>D.3) Hay ejercicios que refuerzan contenidos previos, básicos y de ampliación.</p>		X			
<p>ITEM E)</p> <p>Concreción curricular de la UDI</p> <p>E.1) El documento detalla el conjunto de objetivos didácticos de la UDI, obtenidos del desglose de criterios de evaluación de las diferentes áreas o materias implicadas</p> <p>E.2) Al no existir concreción curricular (Documento-puente) de su Centro o de su Comunidad Autónoma, relaciona de la manera prescrita los diferentes elementos del Currículo: criterios de evaluación, objetivos, contenidos y competencias básicas(PRESENTA COHERENTEMENTE O MAPA DE RELACIONES CURRICULARES)</p>		X			
<p>ITEM F)</p> <p>Transposición didáctica. Especificación de tipos de pensamiento y modelos de enseñanza (METODOLOGÍA DA UNIDADE DIDÁCTICA)</p> <p>F.1) Se han especificado correctamente todos los Tipos de pensamiento implicados en la secuencia de actividades.</p> <p>F.2) Los modelos de enseñanza y las estrategias metodológicas seleccionadas para cada actividad contribuyen efectivamente al desarrollo de los tipos de pensamiento identificados.</p>			X		
<p>ITEM H)</p> <p>Transposición didáctica. Recursos, escenarios y temporalización.</p> <p>H.1) Se han detallado todos los recursos didácticos necesarios para el desarrollo de cada actividad.</p> <p>H.2) En cada actividad se especifican los escenarios y lugares donde se desenvuelve cada acción.</p> <p>H.3) Se concretan los diferentes agrupamientos del alumnado.</p> <p>H.4) Se indica el periodo para el que la UDI se ha programado dentro de la programación anual.</p> <p>H.5) Se han determinado con precisión el número de sesiones para el desarrollo de la secuencia de actividades.</p> <p>H.6) La temporalización y incluye el tiempo dedicado a las actividades de evaluación.</p>				X	

Indicador de evaluación	Niveles de logro *				Observaciones del evaluador
	A	B	C	D	
<p>ITEM I)</p> <p>Valoración de los aprendizajes.</p> <p>I.1) Se han concretado los instrumentos de evaluación para cada uno de los indicadores implicados en la tarea.</p> <p>I.2) Se han realizado las rúbricas de los indicadores de evaluación. Los rangos descritos están debidamente detallados y se ajustan a los diferentes niveles de adquisición.</p> <p>I.4) Se han programado las actividades de evaluación y éstas han sido debidamente temporalizadas en el contexto de la tarea.</p> <p>I.5) Se ha planteado el diseño de evaluación de la tarea para que resulte una calificación del área y de cada una de las competencias trabajadas.</p> <p>I.6) O alumnado é coñecedor dos aspectos que van a ser avaliados.</p>			X		
<p>ITEM J)</p> <p>j.1) Colaboración con las familias.</p> <p>j.2) El diseño de la tarea específica las actividades de participación de las familias en su desarrollo.</p> <p>j.3) Explicita un cronograma junto con los mecanismos e instrumentos de información y colaboración.</p>				X	
<p>ITEM K)</p> <p>Documento de programación.</p> <p>K.1) El documento de programación facilita por su orden y claridad la comprensión visual de la información que contiene</p> <p>k.2) Incluye todos los elementos de la estructura de la UDI.</p> <p>K.3) Incluye de manera detallada y exhaustiva toda la información necesaria para que el profesorado que la ha diseñado organice el desarrollo de la UDI adecuadamente.</p> <p>K.4) Facilita que profesorado diferente del que la ha programado pueda replicarla sin solicitar información adicional.</p> <p>k.5) Existe un mapa conceptual que relacione claramente ejercicios/actividades y tareas. Están correctamente engarzadas y vinculadas.</p>				X	

(*) Niveles de logro: Excelente (A) – Muy completa (B) – Suficiente (C) – Incompleta (D).

EQUIPO 3:

TAREFA COMPLEXA:

TÍTULO: Análise dos hábitos alimentarios nos libros/contos (Tema para un salón do libro)

OBJECTIVOS (TAREFA GLOBALIZADA)	CONTIDOS	METODOLOXÍA
<ul style="list-style-type: none"> • Manexar distintos tipos de textos • Adquirir hábito lector. • Manexar información que provén de distintas fontes. • Adquirir destrezas para o traballo en equipo.	<ul style="list-style-type: none"> • Comprensión de textos literarios. • Reescritura de textos a partir de modelos dados. • Interiorización de hábitos alimenticios adecuados. • Empleo de diversos instrumentos para la organización de la información. • Realización de traballo en equipo.	<ul style="list-style-type: none"> • Constructivista • Cooperativa

ACTIVIDADE 1: Estudio estadístico das merendas, en primeiro lugar de aula e logo de centro.

Exercicio 1.1: Observación e rexistro (táboas, organizar grupos...)

Exercicio 1.2: Plasmación de datos significativos (gráficos, porcentaxes...)

Exercicio 1.3: Debate sobre os resultado. Conclusións

MODELOS DE PENSAMIENTO

- Crítico
- Lógico
- Deliberativo
- Analítico
- Práctico
- Reflexivo

CCBB

- C. APRENDER A APRENDER
- C. MATEMÁTICA
- C. TRAT. INFORM.
- C. APRENDER A APRENDER
- C. SOCIAL E CIDADÁ
- C. AUTON. INICIAT. PERSOAL

ACTIVIDADE 2: Deseño de un recanto de libros sobre alimentos, cociña....

Exercicio 2.1: Recopilación e organización dos libros (rexistros, logotipos...)

Exercicio 2.2: Clasificación dos libros en base a distintos criterios e reflexións do alumnado.

Exercicio 2.3: Discriminación de textos literarios e informativos.

Exercicio 2.4: Elección democrática e argumentada de “ libros base” para “ O salón do libro”

Modelos de pensamento

- Analóxico
- Reflexivo
- Creativo
- Deliberativo
- Sistémico

CCBB

- C. Comunicación Linguística
- C. Matemática
- C. Social e cidadá
- C. Cultural e Artística
- C. Autonomía e iniciativa persoal

ACTIVIDADE 3: Crear o traballo para o “Salón do libro”.

Exercicio 3.1: Acordar en grupos qué e cómo plasmar o traballo para “Salón do Libro”, tendo en conta a temática da cociña e dos alimentos.

Exercicio 3.2: Organizar o traballo para elaborar o libro escollido.

Exercicio 3.3: Levar a cabo o traballo acordado.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

Respeto ás ideas dos demais.
Rexistra, organiza, e comprende datos.
Amosa interese e aporta ideas.

Clasifica atendendo a distintos criterios.
Interpreta códigos e fai rexistros.
Aumenta o vocabulario.
Interpreta e comprende textos.
Crea textos

INSTRUMENTOS

Observación sistemática

Anecdóticos
Rúbricas
Criterios figuro-analóxicos
Listas de control

EQUIPO 3:

TÍTULO DA UNIDADE DIDÁCTICA INTEGRADA/TAREFA COMPLEXA: “ Análise dos hábitos alimentarios nos libros/contos”. (Temática para o “ Salón do Libro”)

Indicador de evaluación	Niveles de logro *				Observaciones del evaluador
	A	B	C	D	
<p>ITEM A:</p> <p>Identificación / Contextualización</p> <p>A.1)En el documento de programación aparece el título de la unidad didáctica, la etapa, el ciclo y el nivel a los que va dirigida; el/las área/s implicada/s</p> <p>A.2)Aparece una clara descripción del contexto en que ha surgido y se va llevar a cabo, es decir, existe una justificación y contextualización exhaustivas.</p> <p>A.3) Aparece una temporalización clara, es decir, el momento en el que se realiza.</p>			x	X	
<p>ITEM B)</p> <p>Estructura de la Tarea(s) de la UDI.</p> <p>B.1)La formulación de la TAREA/TAREAS propuestas en la UDI determina con total claridad el <u>producto final</u>.</p> <p>B.2)Ese producto final, resuelve claramente la situación que plantea la UDI en su justificación.</p> <p>B.3)El producto que desarrolla está claramente diferenciado de contenidos y de otros elementos curriculares y permite la participación del alumnado que lo realiza en una práctica social relevante y en la que estén implicados.</p>	X	X			
<p>ITEM C)</p> <p>Estructura de la Tarea(s) . Secuencia de actividades de la UDI</p> <p>c.1)Todas las actividades producen una respuesta diferenciada según las capacidades/necesidades de cada alumno y permiten variedad de respuestas correctas.</p> <p>c.2)La secuencia de actividades es:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Completa, porque conduce ordenada y exhaustivamente a la elaboración del producto final. • Diversa, porque queda patente el empleo y desarrollo de diferentes tipos de pensamiento y de diferentes tipos de contenidos. • Inclusiva, porque permite la práctica de alumnado con diferentes niveles curriculares y porque está vinculada a ejercicios de diferente nivel de consecución que permiten diferentes grados de participación en la práctica social. 	X	X	X		

Indicador de evaluación	Niveles de logro *				Observaciones del evaluador
	A	B	C	D	
<p>ITEM D)</p> <p>Estructura de la Tarea(s) . Selección de ejercicios.</p> <p>D.1) Todos los ejercicios suponen una respuesta prefijada que se da repetidamente cuando el alumnado los realiza correctamente.</p> <p>D.2) Los ejercicios permiten la práctica suficiente de los conocimientos requeridos para realizar cada actividad con corrección.</p> <p>D.3) Hay ejercicios que refuerzan contenidos previos, básicos y de ampliación.</p>	X	X			
<p>ITEM E)</p> <p>Concreción curricular de la UDI</p> <p>E.1) El documento detalla el conjunto de objetivos didácticos de la UDI, obtenidos del desglose de criterios de evaluación de las diferentes áreas o materias implicadas</p> <p>E.2) Al no existir concreción curricular (Documento-puente) de su Centro o de su Comunidad Autónoma, relaciona de la manera prescrita los diferentes elementos del Currículo: criterios de evaluación, objetivos, contenidos y competencias básicas(PRESENTA COHERENTEMENTE O MAPA DE RELACIONES CURRICULARES)</p>			X	X	
<p>ITEM F)</p> <p>Transposición didáctica. Especificación de tipos de pensamiento y modelos de enseñanza (METODOLOGÍA DA UNIDADE DIDÁCTICA)</p> <p>F.1) Se han especificado correctamente todos los Tipos de pensamiento implicados en la secuencia de actividades.</p> <p>F.2) Los modelos de enseñanza y las estrategias metodológicas seleccionadas para cada actividad contribuyen efectivamente al desarrollo de los tipos de pensamiento identificados.</p>	X				
<p>ITEM H)</p> <p>Transposición didáctica. Recursos, escenarios y temporalización.</p> <p>H.1) Se han detallado todos los recursos didácticos necesarios para el desarrollo de cada actividad.</p> <p>H.2) En cada actividad se especifican los escenarios y lugares donde se desenvuelve cada acción.</p> <p>H.3) Se concretan los diferentes agrupamientos del alumnado.</p> <p>H.4) Se indica el periodo para el que la UDI se ha programado dentro de la programación anual.</p> <p>H.5) Se han determinado con precisión el número de sesiones para el desarrollo de la secuencia de actividades.</p> <p>H.6) La temporalización incluye el tiempo dedicado a las actividades de evaluación.</p>			X	X	X

Indicador de evaluación	Niveles de logro *				Observaciones del evaluador
	A	B	C	D	
<p>ITEM I)</p> <p>Valoración de los aprendizajes.</p> <p>I.1) Se han concretado los instrumentos de evaluación para cada uno de los indicadores implicados en la tarea.</p> <p>I.2) Se han realizado las rúbricas de los indicadores de evaluación. Los rangos descritos están debidamente detallados y se ajustan a los diferentes niveles de adquisición.</p> <p>I.4) Se han programado las actividades de evaluación y éstas han sido debidamente temporalizadas en el contexto de la tarea.</p> <p>I.5) Se ha planteado el diseño de evaluación de la tarea para que resulte una calificación del área y de cada una de las competencias trabajadas.</p> <p>I.6) O alumnado é coñecedor dos aspectos que van a ser avaliados.</p>				X X X X x	
<p>ITEM J)</p> <p>j.1) Colaboración con las familias.</p> <p>j.2) El diseño de la tarea específica las actividades de participación de las familias en su desarrollo.</p> <p>j.3) Explicita un cronograma junto con los mecanismos e instrumentos de información y colaboración.</p>				X X	
<p>ITEM K)</p> <p>Documento de programación.</p> <p>K.1) El documento de programación facilita por su orden y claridad la comprensión visual de la información que contiene</p> <p>k.2) Incluye todos los elementos de la estructura de la UDI.</p> <p>K.3) Incluye de manera detallada y exhaustiva toda la información necesaria para que el profesorado que la ha diseñado organice el desarrollo de la UDI adecuadamente.</p> <p>K.4) Facilita que profesorado diferente del que la ha programado pueda replicarla sin solicitar información adicional.</p> <p>k.5) Existe un mapa conceptual que relacione claramente ejercicios/actividades y tareas. Están correctamente engarzadas y vinculadas.</p>			X	X X X X	

(*) Niveles de logro: Excelente (A) – Muy completa (B) – Suficiente (C) – Incompleta (D).

ACTIVIDADE 2 COMBAS A2:

PRODUCTO 2:

A continuación recóllese un esquema de elaboración de UDIs deseñado polo equipo de traballo COMBAS.

POSIBLE ESQUEMA DE ELABORACIÓN DE UDI

1. CONTEXTUALIZACIÓN/XUSTIFICACIÓN

TÍTULO	"Título"		
ÁREAS QUE SON TRABALLADAS			
CONTEXTO EDUCATIVO		NIVEL	
		CURSO	
AUTORES E PROFESORADO QUE A PON EN PR			
TEMPORALIZACIÓN	FECHA DE INICIO		
	FECHA DE FIN		
DESCRIPCIÓN DA UDI			
XUSTIFICACIÓN DA UDI			
VINCULACIÓN CON OUTRAS UDI (conxunto dunha programación , continuidade con outras UDI)			

2. DISEÑO E CONCRECIÓN CURRICULAR

ÁREA				
OBJECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	CCBB	INDICADORES DE LOGRO

3. TRANSPOSICIÓN DIDÁCTICA. ACTIVIDADES E EXERCICIOS. METODOLOXÍA

DESCRICIÓN DA TAREFA

«Descrición xeral da tarefa; as súas bases pedagóxicas e didácticas, metodoloxía a empregar, condicións de execución, etc.»

ACTIVIDADES		EXERCICIOS	
<i>ACTIVIDADE1:</i>		<i>Exercicio 1.1.</i>	<i>Exercicio 1.2.</i>
		<i>Exercicio 1.3.</i>	<i>Exercicio 1.4.</i>
<i>METODOLOXÍA</i>			
<i>ESCENARIOS</i>	<i>AGRUPAMENTOS</i>	<i>TEMPORALIZACIÓN</i>	<i>RECURSOS</i>
			MATERIAIS: PERSOAIS: (INTERNOS /EXTERNOS) DIXITAIS:
<i>MODELOS DE ENSINANZA</i>		<i>PROCESOS COGNITIVOS</i>	<i>PERSOAL IMPLICADO</i>

3.1 MAPA CONCEPTUAL DE RELACIONES ENTRE O PRODUCTO FINAL E AS TAREFAS- ACTIVIDADES-EXERCICIOS
EXEMPLO TIPO (SIMILAR Á ACTIVIDADE XA FEITA EN COMBAS A1)

TÍTULO:

Qué porcentaxes de merendas saudables
hai no noso centro?

Trabállase a totalidade de CCBB do
currículo.

ACTIVIDADE 1:

INVESTIGAR SOBRE QUE É
UNHA PORCENTAXE.

ACTIVIDADE 2:

XESTIONAR A BUSCA DE
INFORMACIÓN.

ACTIVIDADE 3:

DECIDIR COMO PLASMAR E
COMUNICAR A
INFORMACIÓN.

EXERCICIO 1:

EN PEQUENOS
GRUPOS,
ORGANIZAR AS
FONTES DE
INFORMACIÓN NA
QUE SE VAI
BUSCAR .

EXERCICIO 2:

APLICAR OS
MÉTODOS PARA
RECABAR
INFORMACIÓN:
ENTREVISTAS,
CUESTIONARIOS.

CALCULO DE
PORCENTAXES EN
BASE OS DATOS
RECABADOS.

EXERCICIO 3:

COMPARAR A
INFORMACIÓN
CON OUTRAS
COMO POR
EXEMPLO:
ESTADÍSTICAS,
INFORMES...

REFLEXIONAR
SOBRE OS DATOS.

EXERCICIO 4:

DECIDIR SOPORTE
PARA PRESENTAR
INFORMACIÓN.

DECIDIR CÓMO
TRANSMITIR A
INFORMACIÓN.

MODELO DE MAPA CONCEPTUAL EN BRANCO:

TÍTULO/PRODUCTO/TAREFA

ACTIVIDADE 1:

ACTIVIDADE 2:

ACTIVIDADE 3:

EXERCICIO 1:

EXERCICIO 2:

EXERCICIO 3:

EXERCICIO 4:

OUTRO POSSIBLE ESQUEMA DE MAPA CONCEPTUAL PARA A UDI/TAREFA COMPLEXA

4. AVALIACIÓN

ASPECTOS A VALORAR	INDICADORES/COMPETENCIAS	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN	4 Sobresáinte	3 Notable	2 Suficiente	1 Insuficiente
CRITERIO						
CRITERIO						

MOMENTOS DA AVALIACIÓN

AVALIACIÓN INICIAL	AVALIACIÓN CONTÍNUA	AVALIACIÓN FINAL
<p>ESTRATÉXIAS/TÉCNICAS DE AVALIACIÓN</p> <ul style="list-style-type: none"> - Observación sistemática <p>INSTRUMENTOS:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rúbricas - Probas - Portfolios - Rexistros - Escalas de observación - Cadernos de bitácora - Outros....		

OUTROS ÍTEMS A TER EN CONTA NA AVALIACIÓN POR CCBB

MÍNIMOS ESIXIBLES DA UDI (APRENDIZAXES BÁSICAS A ADQUIRIR)	
CRITERIOS PARA ESTABLECER A CUALIFICACIÓN (%) <ul style="list-style-type: none"> - Proba escrita - Traballo en equipo - Proba oral - Traballo persoal - Participación..... - OUTROS....	
COÑECEMENTO DOS CRITERIOS DE AVALIACIÓN POR PARTE DO ALUMNANDO <ul style="list-style-type: none"> - Coñecemento dos ítems da avaliación a partir da rúbrica. - Coñecemento dos mínimos esixibles - Coñecemento do progreso (autoavaliación) a través de rexistros/portfolio....	
OUTROS ASPECTOS A INCLUÍR:	

5. COLABORACIÓN COAS FAMILIAS/RECURSOS DO ENTORNO

<p>PARTICIPACIÓN DAS FAMILIAS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Divulgación - Instrumentos para facilitar a colaboración - Información do proceso da UDI/ explicitación da súa participación.	
<p>DIVULGACIÓN DO RESULTADO DA TAREFA.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Consecuencias - Circulares - Páxina web - Presentacións - Conferencias - Publicación no xornal do centro educativo - Xornadas de portas abertas - OUTROS	
<p>PARTICIPACIÓN/COLABORACIÓN DE RECURSOS EXTERNOS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Recursos do entornos - Charlas de expertos - Apertura do centro ó entorno	

6. AVALIACIÓN DO PROCESO E DA PRÁCTICA DOCENTE
RESULTADOS.

RÚBRICA DE AVALIACIÓN DA PROPIA UDI: <ul style="list-style-type: none"> - Grado de consecución de obxectivos - Temporalización - Recursos - Etc...	
REFLEXIÓN:	
PROPOSTAS DE MELLORA:	
PRACTICIDADE / POSIBILIDADE DE SER POSTA EN PRÁCTICA POR OUTROS PROFESIONAIS:	
OUTROS:	

2:3 ACTIVIDADE Nº3.

Recurso 1.1.

ANÁLISIS DE UNA SESIÓN DE EVALUACIÓN A PARTIR DE LAS PREMISAS DE UNA EVALUACIÓN FORMATIVA.

EXEMPLO DE RÚBRICA REALIZADA NA ETAPA DE EDUCACIÓN INFANTIL:

En cuanto a los indicadores de evaluación planteados	No se contempla	Se contempla pero de forma inadecuada	Se contempla de forma adecuada	Observaciones/Ajustes a realizar
Los indicadores son congruentes y están bien definidos a partir de los criterios de evaluación.	X			Es preciso añadir indicadores para cada criterio de evaluación
Cada indicador elaborado expresa claramente la habilidad y los conocimientos que se quieren lograr.	x			
En cuanto a los Contenidos				
Se definen los contenidos			X	
Se muestra el esquema del plan de enseñanza	x			NO SABE/NO CONTESTA
Existe equilibrio entre la distribución del contenido			x	
Existe correspondencia entre el contenido y objetivo planteado			x	
Los contenidos responden a los problemas actuales en la sociedad			x	

Metodología				
Existen orientaciones metodológicas.			x	
Los aspectos metodológicos son ricos y plurales.			x	
Se orientan los métodos y formas de organización de la enseñanza a utilizar.	x			Sería necesario añadirlo
Las orientaciones están acordes con los objetivos que deben lograrse	x			Sería necesario añadirlo
Permite flexibilidad en su aplicación que propicie la creatividad y su ajuste al contexto educacional			x	
Evaluación del proceso de enseñanza-aprendizaje				
Se explica el sistema de evaluación al alumnado y sus familias.		x		Sería necesario mejorarlo incluyéndolo en las reuniones con familias y en la programación.
El sistema de evaluación planteado mide las habilidades		x		
Los instrumentos de evaluación están diseñados a partir de los indicadores de evaluación.			x	
Se explicitan de manera precisa los aprendizajes imprescindibles que debe saber-saber hacer el alumnado		x		Existen pero no están plasmados en la programación.

EXEMPLO DE RÚBRICA REALIZADA NO 1º CICLO DE EDUCACIÓN PRIMARIA

En cuanto a los indicadores de evaluación planteados	No se contempla	Se contempla pero de forma inadecuada	Se contempla de forma adecuada	Observaciones/Ajustes a realizar
Los indicadores son congruentes y están bien definidos a partir de los criterios de evaluación.	X			DE XEITO INDIVIDUAL
Cada indicador elaborado expresa claramente la habilidad y los conocimientos que se quieren lograr.	X			DE XEITO INDIVIDUAL
En cuanto a los Contenidos				
Se definen los contenidos	X			DE XEITO INDIVIDUAL
Se muestra el esquema del plan de enseñanza	X			DE XEITO INDIVIDUAL
Existe equilibrio entre la distribución del contenido	X			DE XEITO INDIVIDUAL
Existe correspondencia entre el contenido y objetivo planteado	X			DE XEITO INDIVIDUAL
Los contenidos responden a los problemas actuales en la sociedad	X			DE XEITO INDIVIDUAL
Metodología				

Existen orientaciones metodológicas.	X			DE XEITO INDIVIDUAL
Los aspectos metodológicos son ricos y plurales.	X			DE XEITO INDIVIDUAL
Se orientan los métodos y formas de organización de la enseñanza a utilizar.	X			DE XEITO INDIVIDUAL
Las orientaciones están acordes con los objetivos que deben lograrse	X			DE XEITO INDIVIDUAL
Permite flexibilidad en su aplicación que propicie la creatividad y su ajuste al contexto educacional	X			DE XEITO INDIVIDUAL
Evaluación del proceso de enseñanza-aprendizaje				
Se explica el sistema de evaluación al alumnado y sus familias.	X			NON DE FORMA AXEITADA
El sistema de evaluación planteado mide las habilidades	X			NON DE FORMA AXEITADA
Los instrumentos de evaluación están diseñados a partir de los indicadores de evaluación.	X			NON DE FORMA AXEITADA
Se explicitan de manera precisa los aprendizajes imprescindibles que debe saber-saber hacer el alumnado	X			NON DE FORMA AXEITADA

EXEMPLO DE RÚBRICA REALIZADA NO 2º CICLO DE EDUCACIÓN PRIMARIA

En cuanto a los indicadores de evaluación planteados	No se contempla	Se contempla pero de forma inadecuada	Se contempla de forma adecuada	Observaciones/Ajustes a realizar
Los indicadores son congruentes y están bien definidos a partir de los criterios de evaluación.	X			
Cada indicador elaborado expresa claramente la habilidad y los conocimientos que se quieren lograr.	X			
En cuanto a los Contenidos				
Se definen los contenidos	X			
Se muestra el esquema del plan de enseñanza	X			
Existe equilibrio entre la distribución del contenido		X		
Existe correspondencia entre el contenido y objetivo planteado		X		
Los contenidos responden a los problemas actuales en la sociedad		X		
Metodología				

Existen orientaciones metodológicas.	X			
Los aspectos metodológicos son ricos y plurales.		X		
Se orientan los métodos y formas de organización de la enseñanza a utilizar.	X			
Las orientaciones están acordes con los objetivos que deben lograrse	X			
Permite flexibilidad en su aplicación que propicie la creatividad y su ajuste al contexto educacional		X		
Evaluación del proceso de enseñanza-aprendizaje				
Se explica el sistema de evaluación al alumnado y sus familias.			X	
El sistema de evaluación planteado mide las habilidades		X		
Los instrumentos de evaluación están diseñados a partir de los indicadores de evaluación.		X		
Se explicitan de manera precisa los aprendizajes imprescindibles que debe saber-saber hacer el alumnado	X			

OBSERVACIÓN FINAL: Estos aspectos son analizados por parte del profesorado de forma individual pero durante la sesión de evaluación no se explicitan, no se organiza una puesta en común que aborde cada uno de estos puntos.

EXEMPLO DE RÚBRICA REALIZADA NO 3º CICLO DE EDUCACIÓN PRIMARIA

En cuanto a los indicadores de evaluación planteados	No se contempla	Se contempla pero de forma inadecuada	Se contempla de forma adecuada	Observaciones/Ajustes a realizar
Los indicadores son congruentes y están bien definidos a partir de los criterios de evaluación.		x		
Cada indicador elaborado expresa claramente la habilidad y los conocimientos que se quieren lograr.	x			
En cuanto a los Contenidos				
Se definen los contenidos	x			Se contemplan en la evaluación de cada tutor/A.
Se muestra el esquema del plan de enseñanza	x			IDEM
Existe equilibrio entre la distribución del contenido	X			El contenido se ajusta a la evaluación del nivel.
Existe correspondencia entre el contenido y objetivo planteado	x			
Los contenidos responden a los problemas actuales en la sociedad		x		
Metodología				

Existen orientaciones metodológicas.	x			En la evaluación del nivel existen.
Los aspectos metodológicos son ricos y plurales.	x			
Se orientan los métodos y formas de organización de la enseñanza a utilizar.				
Las orientaciones están acordes con los objetivos que deben lograrse				
Permite flexibilidad en su aplicación que propicie la creatividad y su ajuste al contexto educacional				
Evaluación del proceso de enseñanza-aprendizaje				
Se explica el sistema de evaluación al alumnado y sus familias.			x	
El sistema de evaluación planteado mide las habilidades		x		
Los instrumentos de evaluación están diseñados a partir de los indicadores de evaluación.		x		
Se explicitan de manera precisa los aprendizajes imprescindibles que debe saber-saber hacer el alumnado		x		

EXEMPLO DE RÚBRICA REALIZADA POR DEPARTAMENTO DE ORIENTACIÓN

En cuanto a los indicadores de evaluación planteados	No se contempla	Se contempla pero de forma inadecuada	Se contempla de forma adecuada	Observaciones/Ajustes a realizar
Los indicadores son congruentes y están bien definidos a partir de los criterios de evaluación.	X			No aparecen explicitados.
Cada indicador elaborado expresa claramente la habilidad y los conocimientos que se quieren lograr.	x			No aparecieron explicitados en los criterios de evaluación los indicadores de las CCBB
En cuanto a los Contenidos				
Se definen los contenidos			x	Aparecen en cada programación del tutor/ciclo
Se muestra el esquema del plan de enseñanza	x			
Existe equilibrio entre la distribución del contenido				NS/NC
Existe correspondencia entre el contenido y objetivo planteado				NS/NC
Los contenidos responden a los problemas actuales en la sociedad		X		

Metodología				
Existen orientaciones metodológicas.	X			Se tienen en consideración pero no están recogidos/plasmados.
Los aspectos metodológicos son ricos y plurales.	X			
Se orientan los métodos y formas de organización de la enseñanza a utilizar.	X			
Las orientaciones están acordes con los objetivos que deben lograrse	X			
Permite flexibilidad en su aplicación que propicie la creatividad y su ajuste al contexto educacional	X			
Evaluación del proceso de enseñanza-aprendizaje				
Se explica el sistema de evaluación al alumnado y sus familias.	x			No aparece claramente delimitado, aunque se informa a las familias en reuniones.
El sistema de evaluación planteado mide las habilidades	x			Casi la mayor parte de las pruebas son exámenes de contenidos.
Los instrumentos de evaluación están diseñados a partir de los indicadores de evaluación.	x			Se evalúa en base a exámenes casi en la mayor parte de los casos

Se explicitan de manera precisa los aprendizajes imprescindibles que debe saber-saber hacer el alumnado			x	Mínimos exigibles
---	--	--	---	-------------------

EN RESUMEN SE OBSERVA QUE:

- Las sesiones de evaluación no presentan de forma clara y delimitada el plan de enseñanza.
- Será preciso establecer a partir de los criterios de evaluación los indicadores de logro de las CCBB.
- Se establecen objetivos y contenidos en cada programación pero sería preciso consensuar en equipo para evaluar el progreso del alumno en el conjunto de todas las áreas y CCBB (evaluación global de conocimientos, habilidades y destrezas).
- Sería preciso concretar metodologías con apertura y respuesta a la diversidad y ritmos del alumnado.
- Cada tutor/especialista hace su evaluación individual pero es preciso darle una mayor globalidad al proceso.
- Es necesario enriquecer los sistemas/instrumentos de evaluación.

2.4 ACTIVIDADE 4

Nas actividades 4 e 5 desenvolvemos UDIS de centro vinculadas co noso proxecto sobre “ A PREHISTORIA” vinculando PFPP e COMBAS A2.

Adxuntas podedes atopar varios modelos dos realizados, que se poden ver na páxina web do centro educativo, no apartado “ UNIDADES DIDÁCTICAS INTEGRADAS” seguindo este enlace:

<http://centros.edu.xunta.es/ceippedroantoniocervino/?q=node/1789>

1. CONTEXTUALIACIÓN/XUSTIFICACIÓN

TÍTULO	Título: " EDICIÓNS " PREHISTÓRICAS"		
ÁREAS QUE SON TRABALLADAS	ÁREA DE LINGUA GALEGA E CASTELÁ, ÁREA DE COÑECEMENTO DO MEDIO,ÁREA DE EDUCACIÓN ARTÍSTICA		
CONTEXTO EDUCATIVO	<p>Á aula de PT do CEIP " Pedro A. Cerviño", acoden diversos alumnos/as con NEAE.. Como se está a traballar nun proxecto común de centro coa temática da " PREHISTORIA", neste contexto imos a elaborar unhas producció n s literarias para a súa exposición no centro educativo no " posible evento" que terá lugar á finalización do curso, onde o tema será a PREHISTORIA.</p> <p>A idea supón elaborar un glosario de términos prehistóricos en lingua galega, castelá e no SPC.</p> <p>Así como elaborar uns cómics baseados nos libros de Pepe Carreiro " OS BARBANZÓNS".</p>	NIVEL	EDUCACIÓN PRIMARIA
		CURSO	<p>Elaborarase o material para varios niveis tendo en conta que acoden á aula de PT rapaces e rapazas de diversas aulas e polo tanto diversos niveis de competencia curricular.</p> <p>O traballo iráse adaptando ás NEAE de cada alumno/a.</p>
AUTORES E PROFESORADO QUE A PON EN PRÁCTICA	MESTRA DE PEDAGOXÍA TERAPÉUTICA		

O APOIO DA TOTALIDADE DO PROFESORADO DE CENTRO

TEMPORALIZACIÓN	FECHA DE INICIO	COMÉZASE A TRABALLAR NO PROXECTO NO MES DE MARZO DE 2014
	FECHA DE FIN	FINALÍZASE ESTE TRABALLO NO MES DE XUÑO DE 2014. Trátase de un traballo trasversal que se levará a cabo na aula de PT.

DESCRIPCIÓN DA UDI	<p>A UDI, titulada “ Produccións literarias sobre a PREHISTORIA” consiste na elaboración de materiais de lecto-escritura para achegar de xeito significativo as habilidades instrumentais ó alumnado con NEAE que acode á aula de PT.</p> <p>Os materiais previstos (produtos finais) serán:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Glosario de términos prehistóricos - Edición de cómics “ OS BARBANZÓNS” baseados na obra de Pepe Carreiro
XUSTIFICACIÓN DA UDI	<p>Decídese a elaboración de esta UDI para participar de xeito activo no PROXECTO DE CENTRO (proposto dende o PFPF) dende a especialidade de PT, pero ten sentido dado que a través de este núcleo temático traballarease co alumnado que acode á aula PT a lectoescritura, a composición escrita, síntese, esquema, resumo, creatividade, etc. adaptándose a actividade ás capacidades do alumnado.</p>
VINCULACIÓN CON OUTRAS UDI (conxunto dunha programación, continuidade con	<p>Vincúlase co proxecto de centro “ A PREHISTORIA” que terá un ou varios produtos finais de centro á</p>

outras UDI)

finalización do curso escolar.

2. DESEÑO E CONCRECIÓN CURRICULAR

ÁREA: Coñecemento do medio.

OBXECTIVOS (ÁREA/ETAPA)	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	CCBB	INDICADORES DE LOGRO
Identificar o patrimonio, cultural, histórico e artístico galego, participando na súa defensa e conservación.	<p>Valoración e respecto polo patrimonio histórico e cultural como fonte de información do pasado e como signo de identidade.</p> <p>Aproximación a sociedades dalgunhas épocas históricas.</p>	<p>Recoñecer algunhas manifestacións culturais presentes no ámbito escolar, local e galego, valorando a súa diversidade e riqueza.</p>	<p>CIMF CCULT ART CSOC E CID</p>	<p>Recoñece manifestacións culturais e artísticas no entorno próximo vinculadas cos contidos que se abordan.</p> <p>Aprecia o feito histórico.</p>
Identificar, suscitar e resolver interrogantes e problemas relacionados co contomo usando estratexias de busca, selección e tratamento da información.	<p>Recoñecemento e valoración do significado de algunhas pegadas antigas no contomo.</p> <p>Uso de representacións para situar diversos momentos evolutivos e históricos e percibir a duración, simultaneidade e relación entre acontecementos.</p>	<p>Utilizar as nocións de duración, sucesión e simultaneidade para situar feitos históricos relevantes relacionados con algún aspecto da vida cotiá.</p>	<p>CIMF C.MATEM. AP.AP. AUT.INIC.PERS</p>	<p>Identifica sucesos atendendo a nocións básicas de presente-pasado-futuro.</p>
Participar activamente no traballo de grupo planificando e realizando tarefas conxuntas.	<p>Utilización de unidades de medida temporal (década, século) e aplicación das nocións d simultaneidad, ordenación...)</p>	<p>Obter información para identificar características significativas da sociedade nalgunhas épocas pasadas e situar os feitos relevantes utilizando liñas do tempo, cronogramas, empregando distintos tipos de fontes (orais, escritas, dixitais, patronais...)</p>	<p>C. AP.AP. C. TRAT.INFOR. C.MATEM.</p>	<p>Busca información para a identificación de algúns restos, usos, costumes, actividades, ferramentas...</p>
Recoñecer no medio natural, social e cultural, cambios e transformacións relacionados co paso do tempo.	<p>Utilización de distintas fontes históricas (orais, patrimoniais,documentais..</p> <p>Para a busca de información de contido histórico.</p> <p>Uso de estratexias para a súa organización sistemática e para a súa representación (cronogramas, liñas do</p>			<p>Sitúa de xeito argumentado feitos históricos naliña do tempo.</p>

	tempo...) Realización de arquivos con fotos, fichas, documentos, imaxes...			
--	---	--	--	--

ÁREA: Lingua castelá/galega e literatura				
OBXECTIVOS (ÁREA/ETAPA)	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	CCBB	INDICADORES DE LOGRO
<p>Comprender e expresarse oralmente e por escrito de xeito adecuado nos diferentes contextos de actividade social e cultural cotiá.</p> <p>Utilizar a lingua oral de xeito adecuado na actividade social e cultural adoptando unha actitude respectuosa e de cooperación.</p> <p>Utilizar a lingua eficazmente na actividade escolar tanto para buscar, recoller, seleccionar, contrastar, transformar información como para escribir textos propios do ámbito académico.</p> <p>Utilizar adecuadamente a biblioteca e os seus diferentes departamentos como fonte de recursos variados para o disfrute e o pracer de ler, así como para</p>	<p>Integración de coñecementos e informacións procedentes de diferentes soportes textuais para aprender, identificando, clasificando e comparando.</p> <p>Producción e reescritura de textos relativos a situacións cotiás.</p> <p>Composición de textos propios dos medios de comunicación social e relacionados coa escola, en soportes habituais no ámbito escolar.</p> <p>Recreación e reescritura de textos narrativos e de carácter poético usando modelos.</p> <p>Lectura guiada de textos adecuados ós intereses infantís para chegar de xeito progresivo á expresividade e autonomía lectoras.</p> <p>Introducción ó uso das bibliotecas do centro e de aula como un medio máis</p>	<p>Localizar información concreta e realizar inferencias directas na lectura de textos.</p> <p>Producir e reescribir textos diferentes e diversos con variados obxectivos comunicativos, seguindo modelos e observando estratexias de planificación, textualización, e revisión de escritos.</p> <p>Ler textos diversos dos traballados e creados na aula, con decodificación e entoación axeitada, coa finalidade de gozar e/ou aprender coa escoita lectora.</p> <p>Amosar interés e iniciativa pola lectura.</p>	<p>CCL, AUT.INIC. PERS.</p> <p>CCL, AUT. INIC. PERS.</p> <p>CCL, AP AP, C. CULT ART</p> <p>CCL, AUT.INIC.PERS</p>	<p>Localiza información nos textos léidos.</p> <p>Realiza inferencias na lectura de textos.</p> <p>Produce e reescribe distintos tipos de textos.</p> <p>Planifica o texto.</p> <p>Revisa o texto (a través do borrador)</p> <p>Lee axeitadamente, con entoación.</p> <p>Comprende aquilo que lee.</p> <p>Adquire novos coñecementos a partir do lido ou escoitado.</p> <p>Disfruta nas dinámicas lectoras</p> <p>Mostra interés pola lectura.</p>

<p>a obtención de información variadas.</p> <p>Utilizar a lectura como fonte de pracer e de enriquecemento persoal .</p> <p>Comprender textos literarios de xéneros diversos procedentes da literatura infantil e xuvenil galega adecuados en canto a temática e complexidade e iniciarse no coñecemento das convencións específicas da linguaxe literaria.</p> <p>Facer uso dos coñecementos sobre a lingua e sobre as normas de uso lingüístico para escribir e falar de maneira adecuada, coherente e correcta e para comprender textos orais e escritos.</p>	<p>de aproximación á literatura e como espazo privilexiado de recursos para a diversión e para o coñecemento.</p> <p>Coñecemento das normas ortográficas máis sinxelas.</p> <p>Inicio á reflexión sobre as estratexias de planificación, textualización e revisión como partes do proceso escritor.</p> <p>Observación das variacións morfolóxicas (singular, plural, masculino e feminino) en textos.</p> <p>Participación e cooperación en situacións comunicativas habituais con valoración e respecto das normas que rexen a interacción social.</p> <p>Comprensión e produción de textos orais para aprender e para informarse con finalidade didáctica como os de uso cotián.</p> <p>Produción de textos orais para expresar ideas, sentimentos, emocións, desexos, opinión e vivencias e para elaborar plans.</p> <p>Comprensión de información xeral en</p>	<p>Identificar intuitivamente texto, enunciado, palabra, nome común, nome propio, masculino e feminino, singular e plural en actividades relacionadas coa produción e comprensión de textos.</p> <p>Participar en situacións comunicativas que se dan na aula (reais ou simuladas) e que correspondan con diversa tipoloxía (conversa, expresión, asamblea, debate...e a diversos obxectivos comunicativos, respectando as normas que rexen estas situacións</p> <p>Producir textos orais (explicacións sinxelas, exposicións, narracións) presentando coherentemente ideas, estados de ánimo, sentimentos, emocións, feitos, vivencias e opinión.</p>	<p>.</p> <p>CCL, AUT. INIC.PERS, AP AP.</p> <p>CCL, C. AUT.INIC. PERS C. SOC. CID.</p> <p>C.C.L. AUT.INIC.PERS . C. SOC.CID.</p>	<p>Le de xeito autónomo e con vontade propia.</p> <p>Identifica a tipoloxía textual coa que se traballa.</p> <p>Recoñee algúns aspectos básicos vinculados coa produción e comprensión de textos (coherencia, norma ortográfica, concordancias...)</p> <p>Participa de xeito activo nas situacións cotiás comunicativas da aula.</p> <p>Respeita os turnos de palabra</p> <p>Ten un ton de voz axeitado</p> <p>Argumenta o seu punto de vista ou aspectos relativos ó texto en cuestión</p> <p>Produce textos orais de xeito axeitado.</p> <p>Comunica de forma oral sentimentos, emocións , estados de ánimo, sucesos...</p> <p>Manifesta o punto de vista/opinión propio de xeito argumentado e con respecto hacia os compañeiros.</p>
--	--	---	--	---

	<p>textos para aprender e informarse tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso cotián</p> <p>Lectura persoal, silenciosa e en voz alta, de obras adecuadas á idade e aos intereses das alumnas e alumnos.</p> <p>Introducción ás estratexias de control do proceso lector (anticipación, hipotetización, relectura...)</p> <p>Lectura guiada e expresiva de textos narrativos de literatura infantil, adaptación de obras literarias clásicas e de literatura actual en distintos soportes.</p>	<p>Detectar e comprender a información explícita en textos escritos, realizando inferencias directas sobre o seu contido.</p> <p>Ler expresivamente textos de tipoloxía variada con fluidez e entoación adecuada vinculadas á puntuación e á intencionalidade e coa velocidade apropiada.</p>	<p>CCL, C AUT. INIC. PERS. C AP. AP</p> <p>CCL, AUT. INIC. PERS. C. AP. AP.</p>	<p>Comprende o que le. Busca información no lido. Realiza inferencias sobre o lido.</p> <p>Le de xeito correcto, con axeitada fluidez e entoación.</p>
--	---	---	---	--

3. TRANSPOSICIÓN DIDÁCTICA. ACTIVIDADES E EXERCICIOS. METODOLOXÍA

DESCRICIÓN DA TAREFA: ELABORACIÓN DE PRODUCTOS LITERARIOS.

«Descrición xeral da tarefa; as súas bases pedagóxicas e didácticas, metodoloxía a empregar, condicións de execución, etc.»

ACTIVIDADES	EXERCICIOS	
<p><i>ACTIVIDADE 1: ELABORACIÓN DE GLOSARIO TÉRMINOS PREHISTÓRICOS</i></p>	<p><i>Exercicio 1.1.</i> <i>Dialogar sobre láminas e debuxos con esceas prehistóricas.</i></p>	<p><i>Exercicio 1.2.</i> <i>Buscar imaxes reais, fotos, e pictogramas de términos prehistóricos e clasificalos</i> <i>Asociar palabras con imaxes, facer frases...</i></p>
<p><i>ACTIVIDADE 2: ELABORACIÓN DE CÓMICS PREHISTÓRICOS</i></p>	<p><i>Exercicio 1.3.D</i> <i>Deseñar o “formato” do glosario prehistórico</i></p> <p><i>EXERCICIO 2.1</i> <i>Achegar ós libros de Pepe Carreiro “ Os Barbánzóns ó alumnado, a través de lecturas.</i></p> <p><i>Exercicio 2.3:</i> <i>Realizar unha liña do tempo</i> <i>¿ Onde se sitúan os BARBANZÓNS na Prehistoria?</i></p>	<p><i>Exercicio 1.4.</i> <i>Cubrir os datos de cada término a traballar e buscar o seu nome en outras linguas, deseñar pictograma...de cara a montar o libro da PREHISTORIA.</i></p> <p><i>Exercicio 2:2.</i> <i>Facer descripcións das persoaxes e dos escenarios da obra de Pepe Carreiro</i></p> <p><i>Exercicio 2.4.</i> <i>Elaboración de viñetas, story board e peche do cómic.</i></p>

METODOLOXÍA

ESCENARIOS

AGRUPAMENTOS

TEMPORALIZACIÓN

RECURSOS

AULA DE PT, BIBLIOTECA, AULAS ORDINARIAS, SALA TICS

TRABALLO INDIVIDUAL, TRABALLO EN PARELLAS, E DINÁMICAS COOPERATIVAS EN ALGUNHA DAS SESIÓNS NA AULA ORDINARIA, EN COMBINACIÓN CON PROPOSTAS Á TITORÍA

DATA DE INICIO: MARZO 2014
DATA DE PECHE: XUÑO 2014

MATERIAIS:
Material funxible de todo tipo para a elaboración das “ produccions literarias”.
Libros/cómics da biblioteca escolar.

PERSOAIS: (INTERNOS /EXTERNOS)
Mestra de PT, mestra de AL, titorías e especialistas.

DIXITAIS: AULA TICS, Cómics dixitais, Programas para a elaboración de cómics, Paint, etc.

<i>MODELOS DE ENSEÑANZA</i>	<i>PROCESOS COGNITIVOS</i>	<i>PERSONAL IMPLICADO</i>
<i>MODELO COGNITIVO, APRENDIZAJE COOPERATIVO, TRABAJO POR PROYECTOS...</i>	<i>Pensamento reflexivo Pensamento analítico Pensamento creativo</i>	<i>A totalidade de profesorado do centro educativo con especial relevancia das titorías e departamento de orientación</i>

4. AVALIACIÓN

RÚBRICA DE CONTIDOS DE COÑECEMENTO DO MEDIO NATURAL, SOCIAL E CULTURAL.

ASPECTOS A VALORAR	INDICADORES/COMPETENCIAS	4 Sobresaínte	3 Notable	2 Suficiente	1 Insuficiente
Recoñecer algunhas manifestacións culturais no ámbito esoclar, local e galego valorando a súa diversidade e riqueza.	Recoñece manifestacións culturais e artística no entorno próximo vinculadas cos contidos que se abordan.	Recoñece manifestacións culturais no entorno próximo. Aprecia notablemente o feito histórico. Amplía información, e fai recopilacións propias (cuaderno de campo)	Mostra moito interés no contidos históricos, recoñece manifestacións culturais. Amplia información.	Mostra interés no feito histórico. Recoñece algunhas características de manifestacións culturais.	Non mostra interés nin recoñece mostras históricas.
	Aprecia o feito histórico				
Utilizar as nocións de duración, sucesión e simultaneidade para situar feitos históricos relevantes relacionados con algún aspecto da vida cotiá.	Identifica sucesos atendendo a nocións básicas de presente-pasado-futuro.	Relaciona e valora feitos históricos, fai valoracións, amplia información e é crítico co feito histórico.	Relaciona feitos históricos identificándoos na liña do tempo. Vincula estes feitos con situacións sociais actuais, investiga sobre os sucesos.	Relaciona algún feito histórico coa súa repercusión na sociedade actual.	Non é quen de relacionar feitos históricos coa repercusións sociais no presente.
	Relaciona os feitos históricos coa súa repercusión.				
Obter información para identificar características significativas da sociedade nalgunhas épocas pasadas e situar os feitos relevantes empregando liñas do tempo, cronogramas, empregando distintas fontes (orais, escritas, dixitais...)	Busca información para a identificación de algúns restos, usos, costumes, actividades, ferramentas....	Identifica información, amplía, organiza e sitúa feitos históricos traballados,	Identifica restos, costumes, ferramentas actividades a partir da información recabada e sitúa feitos correctamente na liña do tempo,	Sitúa algún feito histórico traballado na liña do tempo e identifica algúns restos, costumes, ferramentas.	Non busca información. Non sitúa feitos en cronogramas, liñas do tempo, etc.
	Sitúa de xeito argumentado feitos				

ASPECTOS A VALORAR	INDICADORES/COMPETENCIAS	4 Sobresaínte	3 Notable	2 Suficiente	1 Insuficiente
	históricos n aliña do tempo.	establecendo parámetros con outros momentos históricos.	cronogramas...		

RÚBRICA DE CONTIDOS DA ÁREA DE LINGUA GALEGA/CASTELÁ E LITERATURA.

ASPECTOS A VALORAR	INDICADORES/COMPETENCIAS	4 Sobresaínte	3 Notable	2 Suficiente	1 Insuficiente
Localizar información concreta e realizar inferencias directas na lectura de textos.	Localiza información no textos lidos.	Localiza informacións e fai inferencias en textos lidos e aqueles que se lle presentan, anticipando o seu contido a partir dos seus coñecementos previos.	Localiza información e realiza inferencias de xeito correcto.	Localiza algunhas informacións nos textos lidos con axuda.	Non e quen de localizar información nos textos lidos. Non realiza inferencias/predicións na lectura
	Realiza inferencias na lectura de textos.			Realiza algunhas inferencias, a partir de apoios (visuais, verbais...)	

ASPECTOS A VALORAR	INDICADORES/COMPETENCIAS	4 Sobresaínte	3 Notable	2 Suficiente	1 Insuficiente
Producir e reescribir textos diferentes e diversos con variados obxectivos comunicativos, seguindo modelos e observando estratexias de planificación, textualización e revisión de escritos.	Produce e reescribe distintos tipos de textos.	Produce e reescribe distintos tipos de textos, a partir de modelos dados e outros de creación propia, tendo en conta os ítems do criterio proposto.	Produce e reescribe diferentes tipos de textos, a partir de modelos dados, partindo de unha planificación previa e facendo revisións para a súa mellora a través de borradores e bocetos.	Realiza textos de xeito guiado, a partir de modelos. Con axuda pode planificar pequenos textos. Non revisa os textos que realiza, só cando se lle pide e corrixe os erros comentados.	Non ten estratexias de planificación nin de revisión de textos. Os textos que desenvolve non presentan coherencia, cohesión, norma ortográfica etc.
	Planifica e revisa o texto (a través do borrador)				
Ler textos diversos dos traballados e creados na aula, con decodificación e entoación axeitada coa finalidade de gozar e/ou aprender coa escoita lectora.	Le axeitadamente con entonación	Le comprensivamente. Amplía información. Ten a lectura como fonte de aprendizaxe e motivación.	Ten unha axeitada velocidade lectora. Accede á comprensión do lido. Incorpora novos contidos a partir das lecturas realizadas.	Presenta unha axeitada velocidade lectora e accede con apoios á comprensión do lido. Adquire novos coñecementos a partir da xeralización. Disfruta coa lectura.	Non presenta unha axeitada velocidade lectora polo que presenta erros de acceso á comprensión. Inda cando mellora a velocidade lectora ten dificultades na comprensión.
	Comprende aquilo que le Adquire novos coñecementos a partir do lido ou escoitado. Disfruta nas dinámicas lectoras				

ASPECTOS A VALORAR	INDICADORES/COMPETENCIAS	4 Sobresaínte	3 Notable	2 Suficiente	1 Insuficiente
Amosar interés e iniciativa pola lectura	Mostra interés pola lectura	Ten a lectura entre as súas actividades favoritas. Le de xeito autónomo e	Ten un alto interés pola lectura. Selecciona textos. Le con vontade e iniciativa propia.	Mostra interés por algunhas lecturas concretas. Precia mellorar a autonomía lectora.	Ten dificultades no proceso lector. Non mostra interés pola lectura.
	Le de xeito autónomo e con iniciativa propia				

ASPECTOS A VALORAR	INDICADORES/COMPETENCIAS	4 Sobresaínte	3 Notable	2 Suficiente	1 Insuficiente
		por iniciativa propia. Fai seleccións persoais de textos.			
Identificar intuitivamente texto, enunciado, palabra, nome común, masculino e feminino, singular e plural en actividades relacionadas coa produción e comprensión de textos.	<p>Identifica a tipoloxía textual coa que se traballa</p> <p>Recoñece algúns aspectos vinculados coa produción e comprensión do texto (coherencia, norma ortográfica, concordancias...)</p>	<p>Todo o anterior e, a maiores, xeraliza a outros similares. Fai analogías e comparacións con outros textos.</p>	<p>Identifica tipoloxías textuais e recoñece aspectos vinculados coa produción e comprensión de textos. Xeraliza o que sabe a outros textos similares.</p>	<p>Identifica algunha das tipoloxías textuais traballadas e recoñece algúns aspectos básicos na produción de textos. Precisa axuda para este aspecto.</p>	<p>Non identifica tipoloxías textuais nin a súa intencionalidade comunicativa.</p> <p>Non é quen de recoñecer aspectos vinculados ás produción escritas. Presenta textos erróneos. Non se percate de erros. Non identifica categorías.</p>
Participar en situacións comunicativas que se dan na aula e que correspondan con diversa tipoloxía respectando as normas que rexen estas situacións.	<p>Participa de xeito activo nas situacións cotiás comunicativas na aula.</p> <p>Respeta os turnos de palabra</p> <p>Ten un ton de voz axeitado</p> <p>Argumenta o seu punto de vista ou aspectos relativos ó texto en cuestión.</p>	<p>É altamente participativo nas propostas comunicativas, presenta habilidades sociais e comunicativas moi positivas, emprega argumentos moi elaborados e de elaboración e criterio propios.</p>	<p>É participativo en situacións comunicativas, empregando argumentos axeitados e empregando as normas de intercambio comunicativo.</p>	<p>Participa nas situacións comunicativas pero é preciso apoialo, para que establezca argumentos axeitados, e empregue as normas que rexen os intercambios comunicativos.</p>	<p>Non participa activamente nas situacións comunicativas.</p> <p>De facelo, non emprega as normas que rexen os intercambios comunicativos de forma axeitada.</p>

ASPECTOS A VALORAR	INDICADORES/COMPETENCIAS	4 Sobresaínte	3 Notable	2 Suficiente	1 Insuficiente
Detectar e comprender a información explícita en textos escritos, realizando inferencias directas sobre o seu contido.	Comprende o que le	Todo o anterior, e, a maiores ten notable creatividade, amplía información propia etc.	Comprende aquilo que le. Localiza información relevante nos textos lidos e realiza inferencias eficaces sobre o que estivo a ler.	. Accede a comprender o que le, buscando información con axuda nos textos. Realiza inferencias con apoio.	Non accede con facilidade ós textos que le. Non atopa información nos textos. Non é quen de realizar inferencias sobre o que le.
	Busca información no lido				
	Realiza inferencias sobre o lido.				
Producir textos orais presentando coherentemente ideas, estados de ánimo, feitos, vivencias e opinión.	Produce textos orais axeitados	Todo o anterior e a maiores destácase a alta intencionalidade comunicativa así como asertividade á hora de expor opinión tanto propias como respecto ós compañeiros.	Produce textos orais axeitadamente. É quen de comunicar sentimentos, pensamentos, estados de ánimo, tendo en conta o seu propio punto de vista e tamén o alleo (compañeiros)	Produce textos orais axeitados. É quen de manifestar algúns estados de ánimo. Cóstalle dar opinións e argumentar a súa propia opinión. Mostra respecto hacia os compañeiros.	Ten dificultades para expresar nas producións orais. Presenta dificultades de cara a manifestar oralmente sucesos, emocións, etc... Non argumenta de xeito adecuado nas súas exposicións. Ten dificultades para respectar o punto de vista dos demais.
	Comunica de forma oral sentimentos, emocións, estados de ánimo, sucesos.				
	Manifesta o punto de vista/opinión propio de xeito argumentado e con respecto hacia os compañeiros.				

MOMENTOS DA AVALIACIÓN

AVALIACIÓN INICIAL	AVALIACIÓN CONTÍNUA	AVALIACIÓN FINAL
Realízase ó inicio do traballo co alumnado con NEAE	Ó longo de todo o proceso e durante a duración da intervención co alumnado que acode á aula de PT.	Á finalización da tarefa e como resultado final, valórase os progresos do alumno. Plásmanse nun informe final.
<p>ESTRATÉXIAS/TÉCNICAS DE AVALIACIÓN</p> <ul style="list-style-type: none"> - Observación sistemática. <p>INSTRUMENTOS:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rúbricas - Probas - Portfolios - Rexistros - Escalas de observación - Cadernos de bitácora - Outros....	Emprégase un portfolio de seguimento en algúns casos(para valorar os avances no proceso lecto-escritor e facer ó alumnado consciente da súa evolución)	

OUTROS ÍTEMS A TER EN CONTA NA AVALIACIÓN POR CCBB

MÍNIMOS ESIXIBLES DA UDI (APRENDIZAXES BÁSICAS A ADQUIRIR)	<ul style="list-style-type: none"> - Le de xeito correcto con axeitada fluidez e velocidade. - Produce textos axeitados ó seu nivel con intencionalidade comunicativa. - Aprecia o feito histórico. - Identifica a prehistoria e algún dos seus rasgos.
<p>CRITERIOS PARA ESTABLECER A CUALIFICACIÓN (%)</p> <p>NOTA: Na aula de Pedagogía Terapéutica non se terán en conta tanto estes aspectos como a evolución persoal do alumno recollida en varios rexistros de avaliación.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Proba escrita - Traballo en equipo - Proba oral - Traballo persoal - Participación..... <p>A nota final será posta pola titoría, consensuada co especialista en Pedagogía Terapéutica.</p>	
COÑECEMENTO DOS CRITERIOS DE AVALIACIÓN POR PARTE DO ALUMNANDO	
<ul style="list-style-type: none"> - Coñecemento dos ítems da avaliación a partir da rúbrica.	

- Coñecemento dos mínimos esixibles
- Coñecemento do progreso (autoavaliación) a través de rexistros/portfolio....
-

OUTROS ASPECTOS A INCLUÍR:

5. COLABORACIÓN COAS FAMILIAS/RECURSOS DO ENTORNO

<p>PARTICIPACIÓN DAS FAMILIAS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Divulgación - Instrumentos para facilitar a colaboración - Información do proceso da UDI/ explicitación da súa participación. 	<p>Participarase de xeito conxunto a nivel de centro facendo unha “ xornada de portas abertas” sobre a Prehistoria.</p>
<p>DIVULGACIÓN DO RESULTADO DA TAREFA.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Consecuencias - Circulares - Páxina web - Presentacións 	<p>Xornada de “ portas abertas” ó entorno, ciclo de conferencias, exposicións, publicacións e páxina web...</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Conferencias - Publicación no xornal do centro educativo - Xornadas de portas abertas - OUTROS 	
<p>PARTICIPACIÓN/COLABORACIÓN DE RECURSOS EXTERNOS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Recursos do entornos - Charlas de expertos - Apertura do centro ó entorno 	<ul style="list-style-type: none"> - Saída ó Parque Arqueolóxico de Campo Lameiro. - Invitación a persoas do parque arqueolóxico, á xornada de “ portas abertas”.

6. AVALIACIÓN DO PROCESO E DA PRÁCTICA DOCENTE
RESULTADOS.

<p>RÚBRICA DE AVALIACIÓN DA PROPIA UDI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grado de consecución de obxectivos - Temporalización - Recursos - Etc... 	<p>Terase en conta a avaliación final, o desenvolvemento das propostas, a propia sesión de “ portas abertas”, e os datos recollidos na MEMORIA FINAL de aula, ciclos e dos Plans de Formación Permante do Profesorado (COMBAS E PROXECTOS DE INVESTIGACIÓN)</p>
---	--

REFLEXIÓN:	Realizáranse as modificacións pertinentes en base as aspectos como: temporalización, recursos, avance do alumnado, etc...
PROPOSTAS DE MELLORA:	
PRACTICIDADE / POSIBILIDADE DE SER POSTA EN PRÁCTICA POR OUTROS PROFESIONAIS:	O deseño de unha UDI pode ser un recurso válido para asegurar a continuidade do traballo plantexado nunha aula.
OUTROS:	A idea de un proxecto de centro consegue que se artelle a nivel organizativo o traballo en equipo.

UNIDADE DIDÁCTICA 5º CURSO : COÑECEMENTO DO MEDIO E RELIXIÓN

1. CONTEXTUALIACIÓN/XUSTIFICACIÓN

TÍTULO	MONUMENTOS FUNERARIOS E FERRAMENTAS PREHISTÓRICAS.
ÁREAS QUE SON TRABALLADAS	COÑECEMENTO DO MEDIO E RELIXIÓN CATÓLICA.

CONTEXTO EDUCATIVO		NIVEL	PRIMARIA.
		CURSO	5º CURSO.
AUTORES E PROFESORADO QUE A PON EN PRÁCTICA	A MESTRA DE RELIXIÓN E A TITORA DE 5º.		

TEMPORALIZACIÓN	FECHA DE INICIO	PRIMEIRO TRIMESTRE.
	FECHA DE FIN	TERCEIRO TRIMESTRE.

DESCRIPCIÓN DA UDI	Exposición de útiles, armas e ferramentas , e Charla -coloquio sobre monumentos e ritos funerarios na prehistoria.
XUSTIFICACIÓN DA UDI	<i>Debido a que estamos inmersos nun proxecto de centro baseado na prehistoria, decidimos realizar unha exposición de útiles e ferramentas, ademais da creación dun blog de aula no que imos colocando todo o que se vai facendo. Así mesmo, dende a área de relixión, estase a estudar os ritos e monumentos funerarios, e vaise organizar unha charla -coloquio, onde os nenos/as, expoñerán o que foron averiguando desta etapa da Historia.</i>
VINCULACIÓN CON OUTRAS UDI (conxunto dunha programación, continuidade con outras UDI)	<i>Esta UDI forma parte dun macroproxecto de centro que se está a elaborar este curso sobre a prehistoria.</i>

2. DESEÑO E CONCRECIÓN CURRICULAR

ÁREA: RELIXIÓN CATÓLICA				
OBXECTIVOS (ÁREA/ETAPA)	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	CCBB	INDICADORES DE LOGRO
<p>1.- Descubrir aspectos relixiosos da Antigüidade.</p> <p>2.- Coñecer acontecementos relacionados coa relixión na Prehistoria.</p> <p>3.- Recoñecer como enterraban aos mortos.</p> <p>4.- Diferenciar os ritos .</p> <p>5.- Valorar o Diluvio Universal como un feito histórico.</p>	<p>COÑECEMENTO DE:</p> <p>1.1.- As pinturas como símbolos relixiosos.</p> <p>1..2.- As crenzas no máis alá.</p> <p>2.1.- O cuidado dos mortos para ter un boa axuda polo seu espírito.</p> <p>2.2.- As forzas da natureza como elementos relixiosos.</p> <p>3.1.- A colocación dos cadáveres para unha volta a outra vida.</p>	<p>Enumera aspectos relixios das relixións antigas (monumentos funerarios, rituais ...)</p> <p>Respode aos contidos da unidade</p> <p>Relaciona feitos da vida dos antigos pobladores (pinturas,...)</p> <p>Define conceptos das relixións (culto aos mortos, a fertilidade, as forzas da natureza)</p>	<p>CCL</p> <p>AUT. INIC.</p> <p>CULT.ART.</p> <p>AP.AP.</p> <p>SOC.</p> <p>CIDAD.</p>	<p>Recoñece monumentos funerarios.</p> <p>Distingue ritos das relixións antigas.</p> <p>Recoñece conceptos das relixións antigas.</p> <p>Valora o diluvio como feito histórico.</p> <p>Comprende que algunhas pinturas teñen sentido relixioso.</p>

	<p>4.1.- Formas de enterramentos e monumentos relixiosos.</p> <p>5.1.- O diluvio como fenómeno natural e as consecuencias.</p>	<p>Participa nas propostas feitas en equipo.</p> <p>Responde individualmente do traballo feito en equipo.</p>		
--	--	---	--	--

ÁREA: COÑECEMENTO DO MEDIO.

OBXECTIVOS (ÁREA/ETAPA)	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	CCBB	INDICADORES DE LOGRO
<p>Recoñecer no medio natural, social e cultural, transformacións relacionadas co paso do tempo , para a comprensión doutros momentos históricos.</p>	<p>Valoración e respecto polo patrimonio histórico e cultural .</p> <p>Planificación de visitas a lugares con vestixios do pasado, para a elaboración</p>	<p>Obter información para identificar características significativas da sociedade nalgunhas épocas pasadas.</p> <p>Resolver problemas e responder preguntas, usando diferentes</p>	<p>c.ap.ap.</p> <p>C.cult.art.</p> <p>C.c.LI</p> <p>C. Mat.</p> <p>C. ap.ap.</p>	<p>É quen de buscar información , e clasificala segundo a época.</p> <p>Organiza a información e responde as preguntas sacando as conclusións precisas.</p>

<p>Identificar o patrimonio natural, cultural e artístico, participando na súa conservación.</p> <p>Participar activamente no traballo de grupo, argumentando as opinións propias, adoptando un comportamento responsable e respectando as regras de organización pactadas.</p> <p>Utilizar de xeito responsable e creativo as TIC para obter información e para compartir coñecementos.</p>	<p>de traballos.</p> <p>Caracterización dalgunhas sociedades de épocas históricas.</p> <p>Uso de estratexias para a busca de información, e a súa organización.</p>	<p>fontes, elaborando a información, sacando conclusións e comunicando as posibles respostas.</p> <p>Elaborar un traballo, en soporte dixital, e en papel, sobre as ferramentas e utensilios prehistóricos, recollendo información en distintas fontes.</p>	<p>C Trat. Inf</p> <p>C. int. M.F.</p> <p>C. tic.</p> <p>C. soc e C.</p> <p>.C.c. Li</p> <p>Aut. E in. p.</p>	<p>Resolve problemas e comunica os posibles resultados.</p> <p>É quen de plasmar a información obtida en distintos soportes.</p> <p>Aprécia o feito histórico.</p>
--	---	---	---	--

--	--	--	--	--

ACTIVIDADE 3: Elaboración de ferramentas , armas e utensilios.

Exercicio 3.1: Búsqueda de información sobre armas, ferramentas e utensilios.

Exercicio 3.4 : Visita ao parque arqueolóxico da zona.

Exercicio 3.5 : Exposición dos materiais no pasillo do colexio.

Exercicio 3.2 : Recoller material para fabricar os elementos necesarios. (COLABORACIÓN VOLUNTARIA DAS FAMILIAS).

Reconstrucción dalgúnhas ferramentas , e armas da época.

ACTIVIDADE 4 : Creación dun Blog de aula.

EXERCICIO 4.1 : Diseño do blog.

EXERCICIO 4.2 : Colgar a nosa información no Blog.

METODOLOXÍA

ESCENARIOS

Aula de 5º, biblioteca, Parque arqueolóxico de Campo Lameiro, sala de informática.

AGRUPAMENTOS

Fixéronse tres agrupamentos, con tres neno/as cada un.

Nalgún momento do proceso, por consideralo necesario, recurriuse ao gran grupo, e tamén se traballou de maneira individual puntualmente.

TEMPORALIZACIÓN

Este proxecto comezou a finais do 1º trimestre, e dáse por finalizado no 3º trimestre.

RECURSOS

Contamos cun recurso natural que foi o entorno do colexio, donde está situado o parque arqueolóxico.

Ademais de libros de consulta, o propio libro de texto, textos de enciclopedias que aportaron os nenos/as, información das familias etc...

Dentro dos recursos dixitais, na aula de 5º contamos con ordenadores ultraportátiles dende onde buscamos información, que logo trasladamos ao noso Blog, ea páxina web.

Como recursos humanos están

			a mestra de relixión, e a titora do curso.
<i>MODELOS DE ENSINANZA</i>		<i>PROCESOS COGNITIVOS</i>	<i>PERSOAL IMPLICADO</i>
MODELO COGNITIVO, APRENDIZAZE COOPERATIVA, TRABALLO POR PROXECTOS.		Pensamento reflexivo Pensamento analóxico Pensamento creativo	A mestra de relixión, e a titora do curso.

4. AVALIACIÓN

RÚBRICA DE RELIXIÓN CATÓLICA

ASPECTOS A VALORAR	INDICADORES/COMPETENCIAS	4 <i>Sobresaliente</i>	3 <i>Notable</i>	2 <i>Suficiente</i>	1 <i>Insuficiente</i>
<p>Enumera aspectos relixios das relixións antigas (monumentos funerarios, rituais ...)</p> <p>Responde aos contidos da unidade</p> <p>Relaciona feitos da vida dos antigos pobladores (pinturas,...)</p> <p>Define conceptos das relixións (culto aos mortos, a fertilidade, as forzas da natureza)</p> <p>Participa nas propostas feitas en equipo.</p>		<p>Distingue as formas de enterrament osdos ritos funerarios.</p> <p>Coñece feitos da vida do home prehistórico.</p> <p>Participa activamente nas propostas de grupo.</p> <p>Responde aos contidos da unidade con</p>	<p>Recoñece monumentos funerarios.</p> <p>Responde a contidos da unidade.</p> <p>Enumera aspectos relixiosos do home prehistórico .</p> <p>Coida o material.</p> <p>Utiliza o vocabulario axeitado</p>	<p>Enumera algún monumento funerario.</p> <p>Participa en algunha proposta de grupo.</p> <p>Ten dificultade para facer algún traballo individual.</p>	<p>Non distingue aspectos das relixións antigas.</p> <p>Ten dificultades para a posta en común do seu traballo.</p> <p>Demostra pouco interés polo traballo individual.</p>

ASPECTOS A VALORAR	INDICADORES/ COMPETENCIAS	4 <i>Sobresaliente</i>	3 <i>Notable</i>	2 <i>Suficiente</i>	1 <i>Insuficiente</i>
<i>Responde individualmente do traballo feito en equipo.</i>		<i>unha boa estrucura da linguaxe.</i>			

RÚBRICA DE CONTIDOS DA ÁREA DE RELIXIÓN CATÓLICA

ASPECTOS A VALORAR	INDICADORES/ COMPETENCIAS	4 <i>Sobresaínte</i>	3 <i>Notable</i>	2 <i>Suficiente</i>	1 <i>Insuficiente</i>

RÚBRICA DOS CONTIDOS DA ÁREA DE COÑECEMENTO DO MEDIO

ASPECTOS A VALORAR	INDICADORES/COMPETENCIAS	4 <i>Sobresaínte</i>	3 <i>Notable</i>	2 <i>Suficiente</i>	1 <i>Insuficiente</i>
<p>Recoñecer algunhas manifestacións culturais no ámbito esoclar, local e galego valorando a súa diversidade e riqueza.</p>	<p>Recoñece manifestacións cultu-rais e artística no entorno próximo vinculadas cos conti-dos que se abordan.</p>	<p>Recoñece mani-festacións cultu-rais no entorno próximo.</p>	<p>Mostra moito interés no contidos históricos, recoñece manifestacións culturais. Amplia informa-ción.</p>	<p>Mostra interés no feito histórico. Recoñece algun-has características de manifestacións culturais.</p>	<p>Non mostra interés nin recoñece mostras históricas.</p>
	<p>Aprécia o feito histórico</p>	<p>Aprécia notablement</p>			
		<p>e o feito histórico. Amplía informa-ción, e fai recopi-lacións propias</p>			

ASPECTOS A VALORAR	INDICADORES/COMPETENCIAS	4 <i>Sobresaínte</i>	3 <i>Notable</i>	2 <i>Suficiente</i>	1 <i>Insuficiente</i>
Utilizar as nocións de duración, sucesión e simultaneidade para situar feitos históricos relevantes relacionados con algún aspecto da vida cotiá.	Identifica sucesos atendendo a nocións básicas de presente-pasado-futuro.	. Relaciona e valora feitos históricos, fai valoracións, ampla información e é crítico co feito histórico.	Relaciona feitos históricos identificándoos na liña do tempo. Vincula estes feitos con situacións sociais actuais, investiga sobre os sucesos.	. Relaciona algún feito histórico coa súa repercusión na sociedade actual	Non é quen de relacionar feitos históricos coa repercusións sociais no presente.
	Relaciona os feitos históricos coa súa repercusión.				

ASPECTOS A VALORAR	INDICADORES/COMPETENCIAS	4 <i>Sobresaínte</i>	3 <i>Notable</i>	2 <i>Suficiente</i>	1 <i>Insuficiente</i>
Obter información para identificar características significativas da sociedade nalgunhas épocas pasadas e situar os feitos relevantes empre-	Busca información para a identificación de algúns restos, usos, costumes, actividades,	Identifica información, amplía,	Identifica restos, costumes, ferramentas actividades a	Sitúa algún feito histórico traballado	Non busca información. Non sitúa feitos en

ASPECTOS A VALORAR	INDICADORES/ COMPETENCIAS	4 <i>Sobresaínte</i>	3 <i>Notable</i>	2 <i>Suficiente</i>	1 <i>Insuficiente</i>
<i>gando liñas do tempo, cronogramas, empregan-do distintas fontes (orais, escritas, dixitais...)</i>	<i>ferramentas.</i>	<i>organízaa e sitúa feitos históricos traballados, establecendo parámetros con outros momentos históricos.</i>	<i>partir da inforam-ción recabada e sitúa feitos correctamente na liña do tempo.</i>	<i>na liña do tempo e identifica algúns restos, costumes, ferramentas.</i>	<i>crono-gramas, liñas do tempo.</i>
	<i>Sitúa de xeito argumentado feitos históricos na liña do tempo.</i>				
<i>.</i>					

MOMENTOS DA AVALIACIÓN

AVALIACIÓN INICIAL

Iníciase ao comezo do proxecto, cos alumnos/as.

AVALIACIÓN CONTÍNUA

Realízase durante a todo o proceso de aprendizaxe.

AVALIACIÓN FINAL

Ten lugar ao finalizar a tarefa.

ESTRATÉXIAS/TÉCNICAS DE AVALIACIÓN

- Observación sistemática.

INSTRUMENTOS:

- Rúbricas
- Probas
- Portfolios
- Rexistros
- Escalas de observación.

- Outros...		
-------------	--	--

OUTROS ÍTEMS A TER EN CONTA NA AVALIACIÓN POR CCBB

MÍNIMOS ESIXIBLES DA UDI (APRENDIZAXES BÁSICAS A ADQUIRIR)

- Identifica a prehistoria e algún dos seus rasgos.*
- Distingue algunhas feramentas, e utensilios prehistóricos, e a súa función.*
- Consigue comunicar de maneira básica, o aprendido ao grupo.*

CRITERIOS PARA ESTABLECER A CUALIFICACIÓN (%)

- Proba escrita.....20%
- Traballo en equipo 20%
- Proba oral..... 20%
- Traballo persoal..... 20%
- Participación..... 20%

COÑECEMENTO DOS CRITERIOS DE AVALIACIÓN POR PARTE DO ALUMNANDO

Evolución e progreso nos coñecementos do tema.

Coñecemento dos ítems da avaliación a partir da rúbrica.

OUTROS ASPECTOS A INCLUIR:

5. COLABORACIÓN COAS FAMILIAS/RECURSOS DO ENTORNO

<p>PARTICIPACIÓN DAS FAMILIAS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Divulgación - Instrumentos para facilitar a colaboración - Información do proceso da UDI/ explicitación da súa participación.	<p>Participarase de xeito conxunto a nivel de centro facendo unha “ xornada de portas abertas” sobre a Prehistoria.</p>
<p>DIVULGACIÓN DO RESULTADO DA TAREFA.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Consecuencias - Circulares - Páxina web	<p>Xornada de “ portas abertas” ó entorno, ciclo de conferencias, exposicións, publicacións e páxina web...</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Presentacións - Conferencias - Publicación no xornal do centro educativo - Xornadas de portas abertas - OUTROS - 	
<p>PARTICIPACIÓN/COLABORACIÓN DE RECURSOS EXTERNOS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Recursos do entornos - Charlas de expertos - Apertura do centro ó entorno 	-

6. AVALIACIÓN DO PROCESO E DA PRÁCTICA DOCENTE
RESULTADOS.

<p>RÚBRICA DE AVALIACIÓN DA PROPIA UDI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grado de consecución de obxectivos 	
--	--

<ul style="list-style-type: none"> - Temporalización - Recursos - Etc...	
REFLEXIÓN:	
PROPOSTAS DE MELLORA:	
PRACTICIDADE / POSIBILIDADE DE SER POSTA EN PRÁCTICA POR OUTROS PROFESIONAIS:	
OUTROS:	

.3. Conclusións, logros e posibilidades.

Como síntese ó traballo realizado durante a fase do proxecto COMBAS A2 e tendo en conta os aspectos recollidos tanto no portfolio de actas como neste das actividades, destácanse os seguintes aspectos.

3:1 Sobre o traballo curricular, alcances e posibilidades.

- No centro educativo precísase continuar afondando no traballo en competencias básicas.
- É necesario establecer modificacións en documentos relevantes de centro, vinculados co currículo, como puideran ser as concrecións curriculares, a metodoloxía e de xeito máis específico a avaliación.
- Consequimos desenvolver en equipo un traballo común a todo o centro.

3:2 Sobre os niveis organizativos do centro, estratexias desenvolvidas e melloras.

- Precísase de unha guía clara para chegar a implantar de xeito completo o traballo por competencias nos centros educativos e sobre todo unhas directrices firmes e que realmente orienten dende a propia Administración Educativa, facilitando o traballo ós docentes. Exemplo de isto podería ser a creación de unha ferramenta de avaliación das competencias básicas común a toda a Comunidade Autónoma Galega.
- O decreto de currículo vai aportar información moi significativa ó respecto.

- No CEIP “ Pedro Antonio Cerviño”, COMBAS A1 e COMBAS A2 convertéronaw nunha oportunidade de aprendizaxe, debate e reflexión. En consecuencia queremos continuar formándonos, e aplicar deste xeito o acadado. No próximo curso está previsto participar novamente no Plan de Formación Permanente do Profesorado baseado nas metodoloxías favorecedoras das CCBB para abordar mais en profundidade o traballado ata o de agora e sobre todo aplicalo á aula de cara a ir familiarizándose de xeito progresivo no traballo dos contidos por CCBB así como na avaliación das mesmas.

4.Anexo de bibliografía e webgrafía.

- Decreto 130/07 de 28 de xuño polo que se establece o currículo da Etapa de Educación Primaria na CA de Galicia.
- Orde de 23 de novembro polo que se establece a avaliación da Etapa de Educación Primaria na CA de Galicia.
- Materiales aportados polo CFR de Pontevedra no desenvolvemento de COMBAS A1 e COMBAS A2.
- www.edu.xunta.es
- www.educarex.es
- www.juntadeandaluciaaverroes.es

En Campo Lameiro a 4 de xuño de 2014

A coordinadora de COMBAS A2

Rosa Ana Pazos González

